

Қала күні мерекесі аясында Шымкентте екі бірдей заманауи қоғамдық кеңістік - City Park пен Жапон саябағы салтанатты түрде пайдалануға берілді. Ашылу рәсіміне Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары Нұрлыбек Нәлібаев, қала әкімі Ғабит Сыздықбеков және қала тұрғындары мен қонақтары қатысты. City Park - бұрынғы «Қиял эле-

ИНВЕСТИТОРЛАР ҚАСҚАСУҒА ЖАҢА ӨМІР СЫЙЛАМАҚ

Түркістан облысында халықаралық деңгейдегі экологиялық тау-курортты қала салу жоспары талқыланды. Қасқасу тауларында жүзеге асырылуы көзделген ауқымды жоба өңірдің туристік әлеуетін жаңа деңгейге көтеріп, Қазақстанның ғана емес, Орталық Азияның ірі туристік орталықтарының біріне айналуына негіз қаламақ.

Түркістан облысының әкімі Нұралхан Көшеров тау туризмі және курорттық инфрақұрылым саласында тәжірибесі мол халықаралық компанияның басшылығымен кездесіп, Қасқасу тау бөктерінде салынатын заманауи туристік кешеннің тұжырымдамасын талқылады. Кездесу барысында тараптар өңірдің табиғи мүмкіндіктерін тиімді пайдалану, халықаралық стандарттарға сай инфрақұрылым қалыптастыру және тау-шаңғы туризмін дамыту мәселелеріне ерекше назар аударды.

Жоба жүзеге асқан жағдайда Қасқасу Қазақстандағы ғана емес, бүкіл Орталық Азиядағы ең тартымды туристік бағыттардың біріне айналады деп күтілуде. Жоспар бойынша теңіз деңгейінен 3200 метр биіктікте орналасқан тау бөктерлерінде әлемдік деңгейдегі экологиялық тау-курортты қала бой көтереді.

Болашақ демалыс аймағында ерекше сәулеттік шешімдерге негізделген қонақүйлер, отбасылық демалыс кешендері, бизнес-кластерлер, ойынсауық және спорт нысандары салынады. Жобаның басты ерекшеліктерінің бірі – табиғатпен үйлесімді дамуға басымдық берілуі. Құрылыс кезінде қоршаған ортаға зиян келтірмейтін технологиялар қолданылып, ғимараттардың басым бөлігі табиғи тас, ағаш және экологиялық таза материалдардан тұрғызылады.

Мамандардың айтуынша, мұндай тәсіл өңірдің табиғи ландшафтын сақтауға мүмкіндік беріп қана қоймай, курорттың өзіндік сәулеттік келбетін

қалыптастырады. Сонымен қатар жобаның барлық кезеңінде тұрақты туризм қағидаттары басшылыққа алынады.

Жоба аясында курорт бірнеше функционалдық аймаққа бөлінеді. Туристердің ыңғайлылығы үшін заманауи аспалы жолдар салынып, тау шыңдары мен негізгі демалыс нүктелерін өзара байланыстыратын көлік инфрақұрылымы қалыптастырылады. Нысандардың жыл бойы жұмыс істеуі көзделген. Осылайша Қасқасу тек қысқы туризм орталығы ғана емес, төрт мезгілде де туристерді қабылдайтын әмбебап курорт ретінде дамытылады.

Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану мәселесіне де ерекше мән берілген. Жоба аясында көлемі шамамен 3 миллион текше метр болатын су сақтау жүйесін құру жоспарланып отыр. Арнайы инженерлік шешімдердің көмегімен қармен мұз сулары жиналып, демалыс және рекреациялық мақсаттарға пайдаланылатын болады.

Болашақ курорттың тағы бір ерекшелігі – цифрлық технологиялардың кеңінен енгізілуі. Жасанды интеллект жүйелері туристік ағындарды басқару, қауіпсіздікті бақылау, энергия тиімділігін арттыру және сервистік қызметтердің сапасын жақсарту үшін қолданылады. Сарапшылар бұл жобаның Қазақстандағы ең технологиялық туристік кешендердің біріне айналуы мүмкін екенін атап өтуде.

Халықаралық тәжірибеге сүйенген мамандар Қасқасу жобасын Франциядағы әйгілі Куршевель курортының қазақстандық баламасы ретінде бағалайды. Алайда жаңа жобаның басты артықшылығы – ұлттық ерекшелікті сақтай отырып, табиғатпен үйлесімді дамуы. Бұл бағытта қазақ халқының мәдени мұрасы мен дәстүрлі сәулет элементтерін заманауи инфрақұрылыммен ұштастыру көзделген.

Жобаның әлеуметтік-экономикалық маңызы да жоғары. Құрылыс кезеңінде және нысан толық іске қосылғаннан кейін шамамен 10 мың жаңа жұмыс орны ашылады деп жоспарланып отыр. Бұл өңірдегі жұмыспен қамту деңгейін арттырып, шағын және орта бизнестің дамуына жаңа мүмкіндіктер береді.

Жалғасы 5-ші бетте

ШЫМКЕНТТЕ CITY PARK ЖӘНЕ ЖАПОН САЯБАҒЫ АШЫЛДЫ

Қысқа мерзім ішінде жүзеге асқан жоба қалалық ортаны жаңғырту және тұрғындарға қолжетімді қоғамдық кеңістіктер қалыптастыру бағытындағы жұмыстардың нақты нәтижесі ретінде бағаланып отыр.

Бүгінде City Park демалыс, спорт, мәдени және қоғамдық белсенділік бағыттарын біріктіретін көпфункционалды кеңістікке айналған. Саябақта жастарға арналған шығармашылық аймақтар, ашық амфитеатр, интерактивті су элементтері, серуен және демалыс алаңдары қарастырылған. Сонымен қатар мұнда қалалық фестивальдер мен мәдени іс-шараларды өткізуге арналған арнайы кеңістіктер жасакталған.

Жобаның маңызды ерекшеліктерінің бірі – спорттық инфрақұрылымның дамуы. Саябақ аумағында жыл бойы жұмыс істейтін мұз айдыны, әмбебап спорт алаңдары, терренкур жолдары, жасыл лабиринттер және бақылау алаңдары салынған. Барлық инфрақұрылым элементтері инклюзивтілік қағидаттарына сай жобаланып, мүмкіндігі шектеулі азаматтарға толық қолжетімді жағдай жасалған.

Үкімет басшысының бірінші орынбасары Нұрлыбек Нәлібаев City Park сынды нысандар Мемлекет басшысының жайлы қалалық орта қалыптастыру жөніндегі тапсырмаларының нақты нәтижесі екенін атап өтті. Оның айтуынша, мұндай жобалар қала тұрғындарының өмір сапасын арттыруға және заманауи инфрақұрылымды дамытуға серпін береді.

Сонымен қатар Қала күні қарсаңында Шымкентте тағы бір маңызды жоба – Жапон саябағы да ашылды. Бұрынғы «Кең баба» саябағының орнында бой

мі» саябағының орнында бой көтерген жаңа урбанистік демалыс аймағы. Жалпы аумағы 4,89 гектарды құрайтын нысан мемлекет меншігіне қайтарылғаннан кейін қайта жаңғыртылып, толық абаттандырылды.

көтерген бұл нысанның аумағы 2,3 гектарды құрайды. Жоба рекордтық қысқа мерзімде – 58 күнде аяқталған.

Жапон саябағы табиғат пен адамның үйлесімін негізге алған ерекше тұжырымдамамен салынған. Мұнда сакура аллеялары, тас бақтары, су айдындары, жапон стиліндегі демалыс аймақтары, сәндік тоғандар мен көркем серуен жолдары қарастырылған. Кеңістік толықтай тыныштық пен эстетикалық үйлесім атмосферасын қалыптастыруға бағытталған.

Жоба халықаралық деңгейде де жоғары бағаланып, «Urban Parks and Placemaking – Landscape» номинациясы бойынша International Excellence Awards 2026 байқауында алтын жүлдеге ие болды. Бұл саябақтың сәулет және ландшафттық шешімдерінің әлемдік стандарттарға сай екенін көрсетеді.

Жаңа саябақтар Шымкенттің қалалық инфрақұрылымын дамытудағы маңызды қадам ретінде бағалануда. Олар тұрғындардың демалысына, мәдени және спорттық белсенділігіне жаңа мүмкіндіктер ашып, мегаполистің жасыл өрі жайлы қала ретінде дамуына үлес қосады.

City Park пен Жапон саябағының ашылуы Шымкенттің заманауи, қолайлы өрі экологиялық тұрғыдан дамыған қала ретіндегі жаңа келбетін айқындай түсті.

Ұлжан ҚАСЫМЖАНҚЫЗЫ.

Түркістан қаласында Түркі мемлекеттері ұйымына (ТМҰ) мүше мемлекеттердің Жоғарғы соттары төрағаларының II форумы өтіп, құқықтық ынтымақтастықты нығайту, сот төрелігін цифрландыру және инвестициялық ахуалды жақсарту мәселелері кеңінен талқыланды.

Халықаралық деңгейдегі маңызды іс-шараға Қазақстан, Әзербайжан, Қырғызстан, Өзбекстан және Түркияның жоғары сот органдарының жетекшілері мен өкілдері қатысты. Форум түркі мемлекеттері арасындағы құқықтық ықпалдастықты тереңдетуге, озық тәжірибе алмасуға және сот жүйесін заманауи талаптарға сай жетілдіруге бағытталды.

Форум барысында сот төрелігін цифрландыру, жасанды интеллект технологияларын құқықтық жүйеге енгізу, инвесторлардың құқықтарын қорғау және құқықтық тұрақтылықты қамтамасыз ету мәселелері негізгі тақырыптардың біріне айналды. Қатысушылар қазіргі кезеңде цифрлық технологиялардың сот жүйесінің тиімділігі мен ашықтығын арттырудағы рөлі ерекше екенін атап өтті.

Іс-шарада Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы Асламбек Мерғалиев Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың форум қатысушыларына жолдаған құттықтау хатын оқып берді. Президент өз үндеуінде сот жүйесіне заманауи цифрлық шешімдерді енгізудің маңызын атап өтіп, инвесторлардың құқықтық қорғалуын қамтамасыз ету елдің экономикалық дамуы мен халықаралық беделін нығайтудың маңызды факторы екенін жеткізді.

Форумда Қазақстанның цифрлық сот жүйесін дамыту бағытындағы жетістіктері де таныстырылды. Соңғы он бес жылда қалыптасқан цифрлық инфрақұрылымның арқасында елімізде сот саласына жасанды интеллект элементтерін енгізу мүмкіндігі артып келеді.

ТҮРКІ ЕЛДЕРІНІҢ ЖОҒАРҒЫ СОТТАРЫ БАС ҚОСТЫ

Бұл бастамалар сот төрелігінің сапасын жақсартуға, азаматтардың сотқа қолжетімділігін кеңейтуге және сот шешімдерінің ашықтығын қамтамасыз етуге бағытталған. Осы орайда «Болашақ соты» тұжырымдамасы аясында жүзеге асырылып жатқан жобалар ерекше назарға ұсынылды.

Түркия Республикасы Мемлекеттік кеңесінің сегізінші алқа төрағасы Исмаил Хакки Сайин құқықтық тұрақтылықтың инвестициялық тартымдылыққа тікелей әсер ететінін айтты. Оның пікірінше, инвесторлар үшін қолайлы құқықтық орта мен заң үстемдігі экономикалық көрсеткіштерден кем түспейтін маңызды фактор болып табылады. Сондықтан сот жүйесінің тәуелсіздігі мен тиімділігі кез келген мемлекеттің инвестициялық беделін қалыптастыруда шешуші рөл атқарады.

Форум аясында жасанды интеллект негізінде әзірленген бірқатар инновациялық жобалар таныстырылды. Атап айтқанда, сот құжаттарын автоматты түрде әзірлеу жүйелері, сот отырыстарын аудио және бейне форматта тіркейтін, сондай-ақ ақпаратты мәтіндік форматқа автоматты түрде айналдыратын цифрлық шешімдер көпшілік назарына ұсынылды. Мұндай технологиялар сот өндірісін жеделдетіп қана қоймай, адам ресурстарын тиімді пайдалануға мүмкіндік береді.

Түркия Республикасы Кассациялық сотының 10-шы азаматтық алқа төрағасы Шерафеттин Озюрур Түркі мем-

лекеттері ұйымы аясындағы ынтымақтастықтың жылдан-жылға нығайып келе жатқанын атап өтті. Оның айтуынша, бүгінде ұйым шеңберіндегі байланыстар құқықтық салада ғана емес, экономика, кеден, білім беру, туризм және денсаулық сақтау бағыттарында да қарқынды дамып келеді. Сонымен қатар құқық қолдану тәжірибесі бойынша өзара ақпарат алмасу мен институционалдық байланыстарды күшейту қажеттігіне ерекше назар аударылды.

Жиын барысында инвесторлардың құқықтарын қорғау мәселесі кеңінен қарастырылып, Қазақстанда жүзеге асырылып жатқан өкімшілік әділет реформасының нәтижелері оң бағаланды. Қазақстан тарапы Түркі мемлекеттері ұйымына мүше елдердің сот органдары арасында ақпарат алмасуды жеделдетуге және құқықтық интеграцияны тереңдетуге бағытталған Бірыңғай цифрлық платформаны құру бастамасын ұсынды. Бұл ұсыныс форум қатысушылары тарапынан қолдау тауып, болашақтағы бірлескен жоба-

лардың маңызды бағыты ретінде белгіленді.

Өзбекстан Республикасы Жоғарғы сотының судьясы Ибрагим Таджиев өз еліндегі сот жүйесін цифрландыру тәжірибесімен бөлісті.

Оның айтуынша, жаңа технологияларды енгізу нәтижесінде сот ісін жүргізу үдерісі жеңілдеп, азаматтардың өтініштерін қарау мерзімі қысқарған әрі қаржылық шығындар айтарлықтай азайған.

Форум қорытындысында Түркі мемлекеттері ұйымына мүше бес елдің делегация басшылары

бірлескен мәлімдемеге қол қойды. Құжатта цифрлық сот төрелігін дамыту, киберқауіпсіздікті күшейту, құқықтық ынтымақтастықты кеңейту және сот жүйелерінің өзара байланысын нығайту бағытындағы ортақ мақсаттар айқындалды.

Келесі форумды 2027 жылы Қырғыз Республикасы қабылдайды. Бұл бастама түркі мемлекеттері арасындағы құқықтық ықпалдастықты жаңа деңгейге көтеріп, сот жүйесін жаңғырту бойынша тәжірибе алмасуға қосымша мүмкіндік береді.

Форумның ресми бағдарламасынан кейін шетелдік делегация мүшелері Түркістанның тарихи-мәдени нысандарын аралады. Қонақтар Қожа Ахмет Ясауи кесенесі, Керуен-Сарай туристік кешені және қаланың өзге де көрікті орындарымен танысып, өңірдің бай тарихи мұрасы мен туристік әлеуетіне жоғары баға берді. Мұндай кездесулер түркі халықтарының ортақ мәдени құндылықтарын дәріптеп қана қоймай, бауырлас елдер арасындағы рухани байланысты одан әрі нығайтуға ықпал етеді.

8 Жылда 185 жаңа мектеп

Түркістан облысында білім беру инфрақұрылымын дамыту бағытында ауқымды жұмыстар жүргізілуде. Соңғы сегіз жылда өңірде 185 жаңа мектептің құрылысы аяқталып, пайдалануға берілді. Бұл көрсеткіш облыстағы оқушы орындарының тапшылығын азайтып, апатты және үш ауысымды мектептер мәселесін кезек-кезеңімен шешуге мүмкіндік беріп отыр.

Білім беру саласын дамыту Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың сапалы әрі қолжетімді білім беру жүйесін қалыптастыру жөніндегі тапсырмалары аясында жүзеге асырылуда. Сонымен қатар бұл бағыттағы жұмыстар Түркістан облысының өкімі Нұралхан Көшеровтің бақылауымен жүйелі түрде жүргізіліп келеді.

Облыста жаңа мектептер салу қарқыны жыл сайын артып келеді. Атап айтқанда, 2018 жылы 39 мектеп пайдалануға берілсе, 2019 жылы – 26, 2020 жылы – 23, 2021 жылы – 37, 2022 жылы – 24, 2023 жылы – 22, 2024 жылы – 11 және 2025 жылы 3 мектеп елігілігіне тапсырылды.

Ал биылғы жылы екі мектептің құрылысы аяқталып, оқушылар қабылдай бастады.

Жыл соңына дейін тағы алты мектеп пен бір жатақхананы пайдалануға беру жоспарланып отыр. Сонымен қатар өңірде Жаңа буынды дамыту орталығының төрт нысанының құрылысы жүргізілуде. Бұл жобалар балалардың сапалы білім алып қана қоймай, шығармашылық және зияткерлік әлеуетін дамытуға бағытталған.

Соңғы жылдары жүзеге асырылған құрылыс жобаларының нәтижесінде өңірдегі білім беру инфрақұрылымы айтарлықтай жаңарды. Жаңа мектептердің ашылуы оқушыларды заманауи талаптарға сай жабдықталған ғимараттармен қамтамасыз етуге, оқу процесінің сапасын арттыруға және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыруға жол ашуда.

Бүгінде Түркістан облысында жалпы саны 1106 мектеп жұмыс істейді. Сонымен қатар өңірде мектептерді жаңғырту және материалдық-техникалық базасын күшейту бағытындағы жұмыстар да қарқын-

ды жүргізілуде. Мектептерді реновациялау бағдарламасы аясында 2025–2027 жылдары 115 білім беру ұйымын жаңғырту көзделген.

Өткен жылы бағдарлама шеңберінде 41 мектеп қамтылып, оның 26-сында жөндеу жұмыстары толық аяқталды. Қалған 15 мектепте күрделі жөндеу жалғасып жатыр. Аталған нысандарды 2026 жылғы 1 қыркүйекке дейін пайдалануға беру жоспарланған. Ал биыл тағы 38 мектеп реновациядан өтеді.

Жаңа оқу жылына дайындық аясында өңірдегі 125 мектепте жөндеу жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі таңда олардың 60-ында жұмыстар толық аяқталған. Бұдан бөлек, білім беру ұйымдарын жаңғырту мақсатында 110 нысанды кезек-кезеңімен қатты отыннан табиғи газбен жылыту жүйесіне көшіру қолға алынған. Бұл өз кезегінде экологиялық жағдайды жақсартып, білім беру ұйымдарының коммуналдық тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Жаңа білім беру нысандарын салу жұмыстары да үздіксіз жалғасуда. Өткен жылы облыста 33 білім беру нысанының құрылысы жүргізіліп, оның 29-ы «Келешек мектептері» ұлттық жобасы аясында пайдалануға берілді. Аталған жоба өңірдегі апатты және үш ауысымды мектептердің санын қысқартуға, оқушылар үшін қолайлы білім беру кеңістігін қалыптастыруға бағытталған.

Жалпы Түркістан облысында білім беру саласын дамытуға бағытталған кешенді шаралар өңірдегі мектептердің инфрақұрылымын жақсартып қана қоймай, білім сапасын арттыруға да оң әсерін тигізуде.

ТҮРКІСТАНҒА 10 МИЛЛИОННАН АСТАМ

Соңғы жылдары Түркістан облысы еліміздің туристік картасындағы ең қарқынды дамып келе жатқан өңірлердің біріне айналды. Туризм инфрақұрылымын дамыту, инвестиция тарту және тарихи-мәдени мұраны тиімді пайдалану бағытындағы жүйелі жұмыстардың нәтижесінде облысқа келетін туристер саны бірнеше есе артып, сала өңір экономикасының маңызды драйверіне айналып отыр.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев туризмді экономиканың басым бағыттарының бірі ретінде айқындап, өңірлердің туристік әлеуетін тиімді пайдалануға ерекше назар аударып келеді. Осыған сәйкес Түркістан облысында туристік нысандарды жаңғырту, қызмет көрсету сапасын арттыру және жаңа инвестициялық жобаларды іске асыру бағытында ауқымды жұмыстар жүргізілуде.

Статистикалық мәліметтерге сүйенсек, соңғы сегіз жыл ішінде Түркістан облысына 2,5 миллионнан астам турист келген. Егер 2018 жылы өңірге 186,2 мың турист келсе, 2025 жылдың қорытындысында бұл көрсеткіш 500 мың адамға жетіп, 2,5 есеге өскен. Сонымен қатар облыстың тарихи және мәдени нысандарына келген біркүндік келушілер саны 10 миллионнан асып отыр.

2025 жылдың қорытындысы бойынша орналастыру орындарында демалған туристер саны 347,8 мың адамды құрады. Оның ішінде 325 мыңнан астамы – отандық туристер болса, 22,5 мыңнан астамы шетелдік қонақтар. Сонымен қатар табиғи туристік аумақтарға келушілер саны 151,9 мың адамға жетті.

Туризм саласындағы өсім биыл да жалғасып келеді. 2026 жылдың алғашқы тоқсанында орналастыру орындарында демалғандар саны 87,1 мың адамды құрап, өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 42 пайызға артқан. Бұл көрсеткіш өңірдің туристік тартымдылығы жылдан-жылға күшейіп келе жатқанын аңғартады.

Облыста туризм индустриясын дамыту мақсатында инвестиция тартуға ерекше көңіл бөлінуде. Түркістан облысы құрылғаннан бері туризм саласына тартылған инвестиция көлемі 612 миллиард теңгеден асып, нәтижесінде 19,2 мың жаңа жұмыс орны ашылған.

2025 жылдың қорытындысы бойынша туризм саласындағы негізгі капиталға салынған инвестициялар көлемі 133 миллиард теңгені құрады. Оның ішінде тұру және тамақтану қызметтері саласына 78,6 миллиард теңге, ал өнер, ойын-сауық және демалыс саласына 54,4 миллиард теңге бағытталған.

Осы жылдың алғашқы бес айының өзінде туризм саласына 36,3 миллиард теңге инвестиция тартылып, өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 2,5 есеге артты. Бұл көрсеткіш инвесторлардың өңірдің туристік әлеуетіне деген қызығушылығының жоғары екенін көрсетеді. Салыстырмалы түрде алғанда, өткен жылдың осы кезеңінде инвестиция көлемі 9,1 миллиард теңгені

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»: ТАЗАЛЫҚ ПЕН ТӘРТІПКЕ БАҚЫЛАУ КҮШЕЙТІЛДІ

Түркістан облысында Мемлекет басшысының бастама-сымен жүзеге асырылып жатқан «Таза Қазақстан» жалпы-ұлттық бағдарламасы аясында санитарлық тазалықты сақтау, қоғамдық тәртіпті нығайту және қауіпсіз орта қалыптастыру бағытындағы жұмыстар қарқын алды. Өңірде арнайы жұмысшы топтар құрылып, рейдтік бақылау шаралары тұрақты негізде жүргізілуде.

Түркістан облысының әкімі Нұралхан Көшеровтің тапсырмасына сәйкес қолға алынған бұл жұмыстардың басты мақсаты – елді мекендердің санитарлық жағдайын жақсарту, тұрғындардың өмір сүру сапасын арттыру және қоғамдық орындардағы қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

Осыған байланысты облыс әкімінің бірінші орынбасары Зұлпыхар Жолдасов Түркістан қаласындағы бірқатар маңызды нысандарды аралап, тазалық пен қауіпсіздік талаптарының орындалу деңгейін тексерді. Мониторинг барысында «Қуаныш» және «Азиз» базарлары, көпқабатты тұрғын үйлердің аулалары, теміржол вокзалы маңы және тұрғындар көп шоғырланатын қоғамдық орындар қамтылды.

Тексеру нәтижесінде бірқатар кемшіліктер анықталды. Кейбір кәсіпкерлік нысандардың аумағында санитарлық талаптардың сақталмай отырғаны, арық-атыздардың қоқысқа толып кеткені және қоғамдық орындарда тазалық деңгейінің

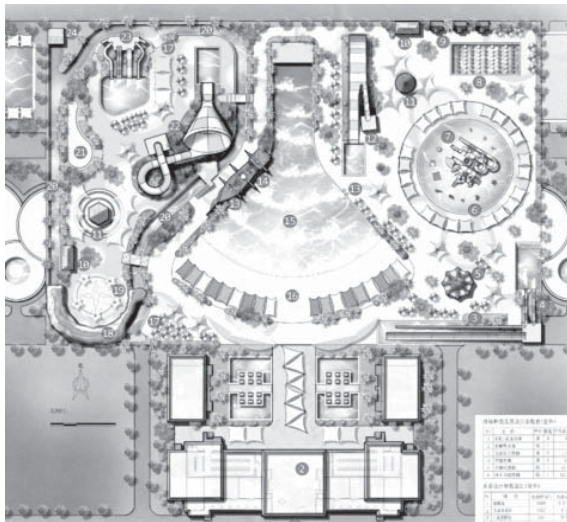
төмендігі байқалды. Сонымен қатар жекелеген нысандарда өрт қауіпсіздігі мен техникалық қауіпсіздік талаптарының толық орындалмай отырғаны белгілі болды.

Анықталған кемшіліктер бойынша жауапты мекемелер мен сала басшыларына нақты тапсырмалар беріліп, заң талаптарына қайшы келетін жағдайларды қысқа мерзімде жою міндеттелді. Әсіресе базарлар, автотұрақтар, теміржол вокзалы маңы және халық көп жиналатын аумақтардағы тазалық пен қауіпсіздік мәселелері ерекше бақылауға алынды.

Облыс әкімінің бірінші орынбасары тазалық пен қоғамдық тәртіпке қатысты талаптардың баршаға бірдей екенін атап өтті.

Жұмыс сапары барысында мердігер ұйымдардың қызметіне де талдау жүргізілді. Тиісті келісімшарт талаптарының орындалуы, абаттандыру және тазалық жұмыстарын жүргізу сапасы сараланып, өз міндеттерін сапасыз атқарған ұйымдарға қатысты заң аясында жауапкершілік шараларын қолдану мәселесі көтерілді.

Зерделеу барысында қоғамдық орындардың күтімі, көгалдандыру жұмыстары, нысандардың сыртқы келбеті мен санитарлық жағдайы тексерілді. Бірқатар аумақтарда тазалық талаптарының толық сақталмай отырғаны анықталып, жауапты тұлғаларға кемшіліктерді жедел жою жөнінде нақты тапсырмалар берілді.

«TURAN» АКВАПАРКІНІҢ АЛҒАШҚЫ КЕЗЕҢІ БИЫЛ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛЕДІ

Түркістан қаласында туризм саласын дамытуға серпін беретін ірі инвестициялық жобалардың бірі – «Turan» аквапарк-су саябағының құрылысы қарқынды жүргізілуде. Жоба толық жүзеге асқан жағдайда өңірдің туристік әлеуетін арттырып, келушілерге заманауи демалыс инфрақұрылымын ұсынатын маңызды нысанға айналмақ.

Түркістан облысының әкімі Нұралхан Көшеров құрылыс алаңына арнайы барып, жобаның іске асырылу барысымен танысты. Өңір басшысы жауапты тұлғалармен және инвесторлармен кездесіп, құрылыс жұмыстарының сапасы мен мерзімінде орындалуына ерекше назар аудару қажеттігін атап өтті.

Ауқымды жоба Түркістан қаласындағы «TURAN» арнайы экономикалық аймағында жүзеге асырылуда. Қазіргі уақытта құрылыс алаңында 160-қа жуық жұмысшы тәулік бойы еңбек етіп жатыр. Құрылыс жұмыстары үш кезеңге бөлініп жүргізілуде. Инвестор компания өкілдерінің мәліметінше, жобаның алғашқы кезеңі биылғы тамыз айында аяқтап, пайдалануға беру жоспарланған.

Аквапарк пен туристік-сауықтыру кешенінің құрылысы осы жылдың наурыз айында басталған. Нысан жалпы көлемі 11,7 гектар аумақты алып жатыр. Жоба толық іске қосылған кезде жылына 200 мыңға дейін келушіні қабылдауға мүмкіндік береді. Бұл көрсеткіш Түркістанның туристік тартымдылығын арттырып қана қоймай, өңір экономикасының дамуына да оң әсерін тигізеді деп күтілуде.

Құрылыс барысымен танысқан облыс әкімі Нұралхан Көшеров жобаның Түркістан үшін стратегиялық маңызы бар екенін атап өтті.

– Түркістан жыл сайын туристер көп келетін

өңірге айналып келеді. Сондықтан халықаралық талаптарға сай демалыс және ойын-сауық нысандарын көбейту маңызды. «Turan» аквапарк болашақта тек облыс тұрғындары үшін ғана емес, еліміздің өзге өңірлері мен шетелден келетін туристер үшін де тартымды орынға айналады деп сенеміз. Жоба белгіленген мерзімде әрі сапалы жүзеге асырылуы тиіс, – деді облыс әкімі.

Жобаны жүзеге асырып жатқан «Turkistan Onelee Cultural Tourism Investments Co. Ltd.» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің директоры Яньтао Ли өңірде инвесторларға қолайлы жағдай жасалғанын айтып, облыс басшылығы тарапынан көрсетіліп жатқан қолдау үшін алғысын білдірді. Оның айтуынша, жоба халықаралық стандарттарға сәйкес салынуға және заманауи талаптарға толық жауап береді.

Инвестициялық жоба толық іске қосылғаннан

кейін 67 тұрақты жұмыс орны ашылады деп жоспарланып отыр. Бұл өз кезегінде жергілікті тұрғындарды жұмыспен қамтуға және қызмет көрсету саласының дамуына ықпал етеді.

Жобаның бірінші кезеңінде келушілерді қабылдау және тіркеу орталығы, киім ауыстыратын бөлмелері бар ғимараттар, шомылу аймақтары мен су аттракциондары пайдалануға беріледі. Сонымен қатар арналмалы аквапарк іске қосылады. Бұл нысандар келушілерге алғашқы кезеңнің өзінде толыққанды демалыс қызметтерін ұсынуға мүмкіндік береді.

Ал екінші және үшінші кезеңдерінде отбасылық демалыс аймақтары, заманауи қонақ үй кешені, мейрамханалар және қосымша ойын-сауық нысандары салынады. Жоба аясында әлемдік стандарттарға сай су аттракциондары, алып толқын бассейндері, балаларға арналған арнайы аймақтар және демалушыларға арналған жайлы инфрақұрылым қарастырылған.

Мамандардың пікірінше, «Turan» аквапарк Түркістандағы туристік инфрақұрылымды әртараптандыруға мүмкіндік береді. Қазіргі таңда қала негізінен тарихи-мәдени туризм орталығы ретінде танылса, жаңа аквапарк ойын-сауық және отбасылық демалыс туризмін дамытуға жол ашады.

Жобаның толық аяқталуы 2028 жылға жоспарланған. Нысан пайдалануға берілгеннен кейін Түркістан қаласының халықаралық туристік орталық ретіндегі беделін нығайтып, өңірге келетін туристер санын арттыруға елеулі үлес қосады деп күтілуде. Сонымен қатар бұл жоба қаланың инвестициялық тартымдылығын күшейтіп, туризм индустриясының жаңа даму кезеңіне жол ашатын маңызды бастамалардың бірі болмақ.

«KÖNE ARBAT» ТУРИСТІК МАРШРУТЫНЫҢ ЖОБАСЫ ТАНЫСТЫРЫЛДЫ

Түркістан қаласында туристік инфрақұрылымды дамытуға бағытталған жаңа жобалардың бірі – «KÖNE ARBAT» туристік маршрутының тұжырымдамасы таныстырылды. Жоба тарихи ша»ардың мәдени келбетін жаңғыртып, туристер мен қала тұрғындары үшін заманауи әрі тартымды қоғамдық кеңістік қалыптастыруды көздейді.

Түркістан облысында туризм саласын дамыту бағытындағы жұмыстар жүйелі түрде жалғасып келеді. Осы мақсатта облыс әкімі Нұралхан Көшеров қаладағы арбат аумағына арнайы барып, «KÖNE ARBAT» туристік маршрутының жобасымен танысты. Өңір басшысына жобаның негізгі бағыттары, сәулеттік шешімдері мен туристік әлеуеті таныстырылды.

Жоба жүзеге асырылатын аумақтың жалпы көлемі 0,98 гектарды құрайды. Ал құрылыс және абаттандыру жұмыстары жүргізілетін аумақтың жалпы ауданы 8307,4 шаршы метрге жетеді. Жобаның басты мақсаты – Түркістанның тарихи-мәдени ерекшеліктерін сақтай отырып, туристердің демалысына қолайлы жағ-

дай жасау, кәсіпкерлік қызметті дамыту және қаланың тартымдылығын арттыру.

Жоспарға сәйкес арбат аумағы кеңейтіліп, жаңа коммерциялық нысандар мен демалыс орындары салынады. Сонымен қатар заманауи террасалар, автотұрақтар және абаттандырылған қоғамдық кеңістіктер жасақталады. Коммерциялық үй-жайлардың жалпы ауданы 1090,94 шаршы метрді құраса, террасалардың көлемі 368 шаршы метр болады. Ал автотұрақ үшін 4225 шаршы метр жер бөлініп, абаттандыру жұмыстары 2283 шаршы метр аумақты қамтиды.

Жаңа туристік кеңістікте мәдени және қоғамдық өмірді жандандыратын бірнеше нысан қарастырылған. Атап айтқанда, көрме залдары, кофеханалар, экспозициялық алаңдар, ашық қоғамдық кеңістіктер, реставрациялық шеберханалар және мәдени іс-шараларға арналған арнайы алаңдар салу жоспарланған. Сондай-ақ келушілер үшін көлеңкелі демалыс орындары қарастырылып, жайлы инфрақұрылым қалыптастырылады.

Жоба авторлары тарихи және мәдени мазмұны терең эт-

номұражай салу жөнінде де ұсыныс енгізген. Бұл нысан көне мұра мен заманауи сәулет өнерін ұштастыратын ерекше мәдени кеңістік ретінде жобаланған. Этномұражай тұжырымдамасы көне түркілердің дүниетанымындағы «Үш әлем» философиялық қағидатына негізделеді. Су айдындары, сәулеттік композициялар және көркем безендіру элементтері тарих пен бүгінгі заман арасындағы сабақтастықты бейнелеп, келушілерге ерекше әсер сыйламақ.

Бұдан бөлек, жоба аясында шығармашылық индустрияларды дамытуға арналған заманауи креативті орталық салу ұсынылды. Бұл орталық жастардың шығармашылық әлеуетін дамытуға, мәдени жобаларды жүзеге асыруға, білім беру бағдарламаларын ұйымдастыруға және түрлі қоғамдық бастамаларды қолдауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар креативті орталық мәдениет пен өнер саласындағы жаңа идеялардың тоғысатын алаңына айналады деп күтілуде.

Мамандардың пікірінше, «KÖNE ARBAT» жобасы Түркістанның тарихи келбетін сақтай отырып, қаланың туристік және мәдени мүмкіндіктерін жаңа деңгейге көтеруге ықпал етеді.

БІРКҮНДІК КЕЛУШІ САЯХАТТАҒАН

ғана құраған болатын.

Туризмнің қарқынды дамуына өңірде жүзеге асырылған ірі инфрақұрылымдық жобалар да оң ықпал етті. Түркістан қаласының мәдени-рухани орталығында заманауи туристік нысан ретінде «Керуен Сарай» көпфункционалды кешені іске қосылды. Сонымен қатар халықаралық деңгейдегі бес жұлдызды қонақ үй – «Rixos Turkistan» пайдалануға берілді. Ал экологиялық туризмді дамыту мақсатында Төлеби ауданында «Alma-Tau» қонақ үй кешені жұмысын бастады.

Бүгінде облыс аумағында 264 орналастыру орны қызмет көрсетеді. Олардың қатарында қонақ үйлер, хостелдер, демалыс аймақтары мен балалар сауықтыру лагерлері бар. Бұл көрсеткіш 2018 жылмен салыстырғанда екі есеге жуық өскен. Ол кезде өңірде бар болғаны 148 орналастыру нысаны жұмыс істеген.

Туристік қызмет көрсету көлемі де айтарлықтай артты. 2025 жылдың қорытындысында орналастыру орындары көрсеткен қызмет көлемі 8,5 миллиард теңгеге жетіп, 2018 жылмен салыстырғанда жеті есеге ұлғайды. Ал 2026 жылдың алғашқы тоқсанында көрсетілген қызмет көлемі 2,2 миллиард теңгені құрады.

Сарапшылардың пікірінше, Түркістанның туристік әлеуеті тек тарихи-мәдени мұралармен ғана шектелмейді. Қазіргі таңда өңірде мәдени-танымдық, экологиялық, этнотуризм, медициналық және ойын-сауық туризмі бағыттарын дамытуға басымдық беріліп отыр. Бұл өз кезегінде туристердің өңірде болу уақытын ұзартуға және туризмнен түсетін экономикалық тиімділікті арттыруға мүмкіндік береді. Түркістан облысында туризм саласын дамыту бағытындағы жұмыстар облыс әкімі Нұралхан Көшеровтің бақылауымен жүзеге асырылуда. Өңірдің туристік әлеуетін толық пайдалану, жаңа инвестициялық жобаларды іске асыру, туристік инфрақұрылымды жетілдіру және қызмет көрсету сапасын арттыру бағытындағы жұмыстар алдағы кезеңде де жалғасады. Нәтижесінде Түркістанның Орталық Азиядағы жетекші туристік орталықтардың біріне айналу мүмкіндігі арта түсуде.

Шымкент қаласы биылғы Қала күнін тек мәдени-көпшілік іс-шаралармен ғана емес, өндіріс пен кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған

ауқымды инвестициялық жобалармен қарсы алды. Мереке қарсаңында мегаполисте шағын және орта бизнеске арналған жаңа өнеркәсіп аймағы, макулатураны қайта өңдеп картон қаптама шығаратын зауыт, пайдаланылған аккумуляторларды көдеге жарату және қайта өңдеу кәсіпорны, сондай-ақ алюминий профильдерін өндіретін заманауи өндіріс орны іске қосылды. Жалпы инвестиция көлемі ондаған миллиард теңгені құрайтын бұл жобалар өңірдің өндірістік әлеуетін күшейтіп, жүздеген жаңа жұмыс орындарын ашуға мүмкіндік беріп отыр.

Қала күні аясында ашылған маңызды нысандардың бірі – «Жұлдыз» индустриялық аймағындағы шағын және орта бизнеске арналған жаңа өнеркәсіп аймағы болды. «ORDA NS BUILDING» ЖШС жүзеге асырған жоба кәсіпкерлерге дайын өндірістік алаңдар ұсыну арқылы өңдеу өнеркәсібін дамытуға бағытталған.

Салтанатты рәсімге қатысқан қала әкімі Ғабит Сыздықбеков бұл бастаманың өндірістік кәсіпкерлікті дамытудағы рөлі ерекше екенін атап өтті. Оның айтуынша, кәсіпкерлер үшін дайын инфрақұрылымның болуы жаңа өндірістердің тез іске қосылуына және қолданыстағы кәсіпорындардың кеңеюіне мүмкіндік береді.

Жобаның жалпы құны 13 миллиард теңгені құрайды. Оның ішінде алғашқы кезеңге 8,3 миллиард теңге инвестиция тартылған. Өнеркәсіп аймағына «Жұлдыз» индустриялық аймағынан 9,6 гектар жер бөлініп, жалпы көлемі 50 мың шаршы метрге дейінгі өндірістік ғимараттарды орналастыруға жағдай жасалған. Бұл

ШАХАРДАҒЫ ӨНДІРІСТІК СЕРПІЛІС

алаң болашақта ондаған өндіріс орнының ашылуына негіз болады деп күтілуде.

Қала күні қарсаңында пайдалануға берілген тағы бір маңызды өндіріс орны – «Өңтүстік» арнайы экономикалық аймағында орналасқан «Shymkent Qagazy» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің макулатураны қайта өңдеу және картон қаптама шығару зауыты.

Жалпы инвестиция көлемі 2,5 миллиард теңгені құрайтын кәсіпорын жылына 10 мың тоннаға дейін картон қаптама өнімдерін өндіруге қауқарлы. Заманауи технология-

лармен жабдықталған өндіріс орны қайталама шикізатты өңдеу арқылы ішкі нарықты сапалы өніммен қамтамасыз етуді көздейді.

Соңғы жылдары электронды сауда, логистика, азық-түлік өндірісі мен тасымал салаларында картон қаптамаға деген сұраныс айтарлықтай артқан. Жаңа кәсіпорын осы қажеттілікті отандық өнім арқылы қамтамасыз етіп, импорт үлесін азайтуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар зауытта 50 тұрақты жұмыс орны ашылып отыр.

Бұл жобаның басты ерекшелігі – оның экологиялық тиімділігі. Макулатураны қайта өңдеу арқылы табиғи ресурстарды үнемдеуге, қалдық көлемін азайтуға және қоршаған ортаға түсетін салмақты төмендетуге мүмкіндік жасалады. Осылайша кәсіпорын өндірістік тиімділік пен экологиялық жауапкершілікті қатар ұштастырып отыр.

Өнеркәсіптік жобалардың қатарын толықтырған тағы бір маңызды нысан – «Жұлдыз» индустриялық аймағында іске қосылған аккумуляторларды көдеге жарату және қайта өңдеу зауыты. «Шымкент аккумуляторларды көдеге жарату зауыты» ЖШС жүзеге асырған бұл жоба өңірдегі қайта өңдеу өнеркәсібінің дамуына тың серпін бермек.

Жобаның жалпы инвестициялық құны 2 миллиард теңгені құрайды. Кәсіпорынға 2,3 гектар жер телімі бөлінген. Толық өндірістік қуатына шыққан кезде зауыт жылына 50 мың пайдаланылған аккумуляторды қайта өңдей алады.

Мамандардың пікірінше, бұл жоба экологиялық

қауіпсіздікті қамтамасыз ету тұрғысынан ерекше маңызға ие. Себебі пайдаланылған аккумуляторлар қоршаған орта үшін аса қауіпті қалдықтардың қатарына жатады. Оларды қайта өңдеу арқылы зиянды заттардың табиғатқа таралуының алдын алып, өндірістік ресурстарды қайта айналымға енгізуге мүмкіндік туады.

Кәсіпорында 60 тұрақты жұмыс орны ашылады. Сонымен қатар шикізат жинау, тасымалдау, техникалық қызмет көрсету және логистика салаларында қосымша жұмыс орындарының құрылуына жол ашылады. Бұл өз кезегінде шағын және орта бизнестің дамуына оң ықпал етеді.

Қала күніне орай іске қосылған төртінші ірі өндірістік жоба – «Himmel Aluminium» алюминий профильдерін өндіретін зауыт болды.

Қазіргі таңда құрылыс индустриясының қарқынды дамуы алюминий өнімдеріне деген сұранысты арттырып отыр. Осыған байланысты жаңа кәсіпорынның іске қосылуы ішкі нарықты отандық өніммен қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Жобаның жалпы инвестициялық құны 3,5 миллиард теңгені құрайды. Кәсіпорын толық қуатына шыққан кезде жылына 3,8 мың тоннаға дейін алюминий профильдерін өндіретін болады. Мұнда құрылыс саласында кеңінен қолданылатын терезе және есік жүйелері, витраждар, қасбеттік конструкциялар мен басқа да алюминий өнімдері шығарылады.

Жаңа өндіріс орны тек Шымкент пен Түркістан өңірінің ғана емес, еліміздің өзге аймақтарының сұранысын қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл импортқа тәуелділікті азайтып, отандық өндірушілердің нарықтағы үлесін арттыруға мүмкіндік береді.

Зауыт толық іске қосылған кезде 80 адам тұрақты жұмыспен қамтылады. Сонымен бірге өндіріс орнына қызмет көрсететін логистика, тасымал, шикізат жеткізу және сервистік компаниялардың дамуына да серпін береді. Жалпы алғанда, Қала күні қарсаңында іске қосылған төрт бірдей өндірістік жоба Шымкенттің еліміздегі жетекші өнеркәсіптік орталықтардың біріне айналып келе жатқанын көрсетеді. Жалпы құны 21 миллиард теңгеден асатын инвестициялар жаңа өндірістердің ашылуына, жүздеген жұмыс орындарының құрылуына және өңір экономикасының тұрақты дамуына негіз қалап отыр.

Бүгінде Шымкентте өндірісті өртараптандыру, өңдеу өнеркәсібін дамыту және экологиялық қауіпсіз технологияларды енгізу бағытындағы жұмыстар жүйелі түрде жүзеге асырылуда. Жаңа өнеркәсіп аймағы, картон қаптама зауыты, аккумуляторларды қайта өңдеу кәсіпорны және алюминий профильдерін өндіретін зауыт – осы саясаттың нақты нәтижесі. Бұл жобалар қаланың инвестициялық тартымдылығын арттырып қана қоймай, Шымкенттің өндіріс, инновация және кәсіпкерлік орталығы ретіндегі мәртебесін одан әрі нығайта түсетіні сөзсіз.

ШЫМКЕНТТЕ ЖАҢА НЫСАНДАР ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛДІ

Шымкентте Қала күні мерекесі қарсаңында тұрғындардың игілігіне арналған бірқатар маңызды әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобалар іске қосылды. Қала әкімі Ғабит Сыздықбековтің қатысуымен Текесу тұрғын алабында жаңа мәдениет үйі, Астана шағынауданында заманауи Гүлдер аллеясы, Достық шағынауданында Экопарк және Shymkent City аумағында жаңа саябақ салтанатты түрде ашылды. Бұл нысандар мегаполистің әлеуметтік, мәдени және экологиялық дамуына серпін беріп, қала тұрғындарының өмір сүру сапасын арттыруға бағытталған кешенді жұмыстардың нәтижесін көрсетеді.

Алғашқы болып пайдалануға берілген нысандардың бірі – Текесу тұрғын алабындағы жаңа мәдениет үйі. Бұл әлеуметтік нысан жергілікті тұрғындардың көптен күткен жобасына айналды. Аталған мәселе өткен жылы қала әкімінің тұрғындармен көшпелі кездесуі барысында көтеріліп, халық мәдени іс-шаралар өткізуге, балалар мен жастардың шығармашылық әлеуетін дамытуға мүмкіндік беретін заманауи орталық салуды сұраған болатын.

Бүгінде тұрғындардың өтініші орындалып, жаңа мәдениет үйі өз жұмысын бастады. Заманауи талаптарға сай бой көтерген ғимарат бұрынғы ескірген мәдениет нысанының орнына салынды. Құрылыс жұмыстары демеушілердің қолдауымен жүзеге асып, бизнестің әлеуметтік жауапкершілігінің нақты үлгісін көрсетті.

Жаңа мәдениет үйінде мәдени-көп-

шілік іс-шаралар өткізуге барлық жағдай қарастырылған. Мұнда вокал, хореография, сәндік-қолданбалы өнер үйірмелері жұмыс істейді. Сонымен қатар оқу залы ұйымдастырылып, түрлі шығармашылық кездесулер мен мәдени-ағартушылық бағдарламаларды өткізу жоспарланып отыр. Мамандардың пікірінше, бұл орталық жастардың бос уақытын тиімді ұйымдастырумен қатар, тұрғындардың мәдени өмірін жандандыруға ықпал етеді.

Қала күніне орай ашылған тағы бір маңызды жоба – Астана шағынауданындағы жаңа Гүлдер аллеясы. Жалпы аумағы 3 мың шаршы метрді құрайтын нысан гүл саудасын жүйелеп, кәсіпкерлерге қолайлы жағдай жасау мақсатында салынған. Аллеяның ерекшелігі – барлық павильондардың бірыңғай сәу-

леттік стильде безендірілуі. Бұл өз кезегінде қаланың эстетикалық келбетін жақсартып, заманауи урбанистикалық талаптарға сай қоғамдық кеңістік қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Жобаны іске асыру барысында арнайы конкурс өткізіліп, үздік эскиздік жобалар тандалған. Инвесторлар тарапынан шамамен 1 миллиард теңге көлемінде қаржы салынды. Нәтижесінде 100-ге жуық жаңа жұмыс орны ашылып, шағын және орта бизнестің дамуына жаңа мүмкіндік жасалды. Қала әкімдігі инженерлік инфрақұрылым тарту мен жер телімдерін рәсімдеу бағытында қолдау көрсетіп, мемлекеттік-жекеменшік әріптестіктің тиімді үлгісін қалыптастырды.

Мерекелік күндерде пайдалануға берілген ерекше нысандардың бірі –

Достық шағынауданындағы Экопарк. Бір кездері қоқыс полигоны орналасқан аумақ бүгінде тұрғындардың сүйікті демалыс орнына айнауда. 2024 жылдың қазан айында басталған жоба қысқа мерзім ішінде толық жүзеге асырылып, қалалық ортаны жаңғыртудың жарқын мысалы ретінде бағалануда.

Жалпы аумағы 45 гектарды құрайтын Экопаркте жасанды су айдыны, бақылау алаңдары, серуендеу жолдары, жарықтандыру жүйелері мен шағын сәулеттік нысандар орналастырылған. Аумақты көгалдандыру барысында 5 мыңнан астам ағаш пен бұта егілді. Бұл жұмыстар қаланың экологиялық жағдайын жақсартып қана қоймай, тұрғындардың табиғат аясында демалуына қолайлы орта қалыптастыруға мүмкіндік берді.

Жобаның басты ерекшеліктерінің бірі – тарихи-мәдени мазмұндағы көркем нысандардың орнатылуы. Олардың қатарында Қазақ мемлекеттілігінің даму кезеңдерін бейнелейтін «Qazaq Eli» барельефі мен ұлттық құндылықтарды дәріптейтін «Глобус» арт-нысаны бар. Бұл композициялар саябақтың көркін арттырып қана қоймай, жас ұрпақтың тарихи санасын қалыптастыруға да қызмет етеді.

Жалпы алғанда, Қала күні қарсаңында ашылған жаңа мәдениет үйі, Гүлдер аллеясы, Экопарк және Shymkent City саябағы Шымкенттің қарқынды дамып келе жатқан мегаполис ретіндегі әлеуетін айқын көрсетті. Әлеуметтік инфрақұрылымды жетілдіру, қоғамдық кеңістіктерді көбейту, кәсіпкерлікті қолдау және экологиялық жағдайды жақсарту бағытындағы мұндай жобалар тұрғындардың әл-ауқатын арттыруға қызмет етеді.

Өткен ғасырдың елуінші жылдарының ортасында Кеңес Одағы ауыл шаруашылығын дамытуға бағытталған ірі реформаларды қолға алды. Тың және тыңайған жерлерді игеру науқанынан кейін Қазақстанда қой санын 50 миллион басқа жеткізу жөнінде арнайы мемлекеттік бағдарлама қабылданды. Осы міндетті жүзеге асыру үшін шөл және шөлейт аймақтарда жаңа шаруашылықтар құрылып, бұрыннан жұмыс істеп келе жатқан ұжымшарлар мен кеңшарлардың өндірістік мүмкіндіктерін арттыруға ерекше көңіл бөлінді. Сол кезеңде Созақ ауданында 41 колхоз жұмыс істейтін. 1957 жылы Энгельс және Калинин атындағы кеңшарлар құрылып, кейін олардың қатарына Сызған, Қаратау, Созақ, Жартытөбе, Құмкент кеңшарлары қосылды. Құмды өңірлерде Жуантөбе мен Тасты кеңшарлары ұйымдастырылды. Нәтижесінде

ЖАҚСЫДАН ЖАРҚЫН ІЗ ҚАЛАДЫ

аудан аумағында ірілендірілген он кеңшар қалыптасып, олар 1992 жылға дейін табысты еңбек етті. Осы жылдары аудан мал шаруашылығын дамытуда елеулі жетістіктерге жетіп, қой санын 625 мың басқа, түйе санын 15 мыңға, жылқы басын 20 мыңға дейін көбейтті. Мұндай көрсеткіштер ауданның республика көлеміндегі жарыстарда алдыңғы қатардан көрінуіне мүмкіндік берді.

Осы игі істердің бел ортасында жүрген Жұмәділда Ерімбетов Созақ өңірінің әлеуметтік-экономикалық дамуына өлшеусіз үлес қосқан көрнекті ұйымдастырушы әрі білікті басшы болды.

Мен үшін Жүмекеңнің тұлғасы әрдайым ерекше болатын. 1957 жылы орта мектепті тәмамдаған соң жоғары оқу орнына түсе алмай, жаңадан ұйымдастырылған Калинин атындағы кеңшарға жұмысшы болып орналастым. Екі жыл бойы шаруашылықтың әртүрлі жұмыстарын атқардым. Мал төлдету науқанына қатысып, қора-қопсы мен арық-атыздарды тазалауға, көктемгі егіс пен суару жұмыстарына, шөп шабу науқандарына белсене араластым. Осындай еңбек қызған шақтарда кеңшардың бас агрономы Жұмәділда Ерімбетов жұмыс басына келіп, ақыл-кеңесін беріп, әр істің жауапкершілікпен орындалуын талап ететін. Оның талапшылдығы мен еңбекке деген көзқарасы біз сияқты жастарға үлкен үлгі болды. Сол жылдары аудан еңбеккерлері Мақтаарал, Киров және Ильич аудандарына мақта теру науқанына жіберілетін. 1959 жылы біздің кеңшардан барған терімшілердің қатарында мен де болдым. №2 фермадан барған 55 адамдық топқа жетекшілік ету міндеті маған жүктелді. Кеңшар директоры Қаратай Көшкінов мені арнайы шақырып алып:

– Саған үлкен жауапкершілік жүктеліп отыр. Адамдарды ұйымшылдықпен бастап барып, тәртіп бұзуға жол бермей, тапсырманы абыроймен орындап қайтыңдар. Кеңшардың жақсы атын шығаруларың керек, – деп сенім артты.

Бұл сапарда Калинин кеңшарынан барған 220-дан астам адамға Жүмекең жетекшілік етті. Сол кезден бастап біздің арамыздағы сыйластық пен жақын таныстық беки түсті. Екі ай бойы мақта теріп, елге абыроймен оралдық. Осы уақыт ішінде Жүмекең әрбір жұмысшының жағдайын бақылап, олардың тұрмыс-тіршілігіне, ас-ауқатына, демалысының дұрыс ұйымдастырылуына ерекше көңіл бөлді. Сонымен қатар еңбек тәртібінің сақталуын қадағалап, жүктелген міндеттердің сапалы орындалуын талап етті. Біз оның ұйымдастырушылық қабілетінен, адамгершілік қасиетінен көп нәрсе үйрендік. Ол жастардың бойына еңбекке деген құрмет пен жауапкершілік сезімін қалыптастыруға ерекше мән беріп, әрқайсымыздың болашағымызға шынайы жанашырлықпен қарады.

Жүмекең табиғатынан қызуқанды, кемшілікке төзбейтін, бастаған ісін соңына дейін жеткізбей тынбайтын еңбекқор азамат еді. Ол қарамағындағы мамандарға да, өзіне де жоғары талап қоя білетін. Сонымен қатар кешірімді,

азаматтық қасиеті жоғары жан болатын. Ешкімнің ар-намысына тимей, әріптестеріне құрметпен қарайтын. Бас мамандар мен ферма басшыларына сенім артып, дербес шешім қабылдауға мүмкіндік беретін. Қажет кезінде оларды қорғап, моральдық әрі материалдық тұрғыдан қолдап отыратын. Сырт көзге қаталдау көрінгенімен, оның бүкіл болмысынан қарапайымдылық пен әділдік аңғарылып тұратын. Ол ешкімге жалтақтамайтын, әділдікті ту еткен, тура сөзді азамат еді.

Осы қасиеттерін жоғары бағалаған аудандық партия комитеті 1965 жылы оны ауданның ірі шаруашылықтарының бірі – Созақ кеңшарына партия комитетінің хатшысы етіп тағайындады. Ал 1969–1973 жылдары Құмкент кеңшарында осы қызметті атқарып, шаруашылықтың өркендеуіне елеулі үлес қосты. Жүмекең еңбек көрсеткіштерін арттырумен қатар халықтың әл-ауқатын жақсартуға, мәдени-көпшілік жұмыстарды дамытуға ерекше көңіл бөлді. Кеңшар көшелерін ретке келтіріп, ағаш отырғызу мен көгалдандыру жұмыстарын ұйымдастырды. Жастарды қоғамдық жұмыстарға тартып, спорттық шаралардың өткізілуіне қолдау көрсетті. Сондықтан да өңір халқы оны пайым-парасаты мол, ел қамын ойлайтын басшы ретінде құрмет тұтты. Бүгінде ауыл көшелерінің біріне оның есімінің берілуі – сол халық құрметінің айқын белгісі.

1973–1977 жылдары аудан басшылығы оны Таскөмірсайдағы «Аткормбаза» мекемесіне директор етіп тағайындады. Қай қызметке барса да жауапкершілікті серік еткен Жүмекең бұл ұжымның да жұмысын жолға қойып, қысқа мерзімде табысты шаруашылықтардың қатарына қосты.

1977 жылы ол аудан орталығынан шалғай жатқан Шу кеңшарына басшылыққа жіберілді. Іскер ұйымдастырушы мұнда да көп күттірмей шаруашылықтың тынысын ашып, әсіресе жылқы шаруашылығын дамытуға баса назар аударды. Мал басын көбейтіп, мемлекетке ет пен сүт өндіру жөніндегі жоспарларды тұрақты түрде асыра орындауға қол жеткізді. Соның нәтижесінде кеңшар ауданның алдыңғы қатарлы шаруашылықтарының біріне айналды. Жүмекеңнің басты еңбегі өндірістік көрсеткіштермен ғана шектелген жоқ. Ол ауыл тұрғындарының әлеуметтік жағдайын жақсартуға ерекше көңіл бөлді. Кеңшар орталығында ауылдық клуб пен кітапхана салдырып, жастардың бос уақытын тиімді өткізуіне мүмкіндік жасады. Көшелерді ретке келтіріп, жолдарды жөндетіп, ауыл мәдениетінің дамуына зор үлес қосты. Оның кадр саясатын жүргізудегі ерекше қабілетін жоғары бағалаған аудан басшылығы 1981 жылы экономикалық көрсеткіштері төмендеп кеткен Сызған кеңшарына директор етіп жіберді. Қай кезде де қиындықтан жол таба білетін Жүмекең мұнда да іске батыл кірісті. Ең алдымен мал шаруашылығын дамытуға, мал өнімділігін арт-

тыруға басымдық берді. Ферма меңгерушілері мен шопандарға нақты талап қойып, малды толық сақтауды, жем-шөппен уақытылы қамтамасыз етуді қатаң бақылауға алды. Сонымен қатар малшылардың әлеуметтік-тұрмыстық жағдайын жақсартуға күш салды. Шопандарға көшпелі дүкендердің қызметін ұйымдастырып, газет-журналдардың уақытылы жеткізілуін қамтамасыз етті. Оның бастамасымен кеңшар орталығында комсомол-жастар бригадасы құрылды. Осындай жүйелі жұмыстардың арқасында Сызған кеңшарының экономикасы көтеріліп, ауданның үздік шаруашылықтарының біріне айналды. Жүмекеңнің тағы бір ерекшелігі – қай жерде қызмет етсе де елді мекендерді көркейту мен көгалдандыру ісіне айрықша мән беруі еді. Ол егіншілік саласын дамытуға ғылыми тұрғыдан қарап, жердің ерекшелігін зерт-

теп, қандай дақыл егу тиімді екенін анықтауға, су көздерін табу мен оны тиімді пайдалануға ерекше көңіл бөлетін. Сызған кеңшарына келгеннен кейін Қайнар ауылында жүгері өсіруді қолға алып, әр гектардан 75–80 центнер өнім алуға қол жеткізді. Ауыл көшелерін ретке келтіріп, жол бойларын жасыл желекке бөлді. Тіпті кеңшар орталығынан күре жолға дейін арық қаздырып, оның бойына қара тал отырғызды. Малдан қорғау үшін арнайы қоршаулар жасатты. Уақыт өте келе бұл ағаштар тамырын тереңге жайып, ауылдың ажарын ашқан көрікті аллеяға айналды. Бүгінде сол талдардың жайқалып өсіп тұрғаны – Жүмекең еңбегінің көзге көрінер белгісі. Сызғандықтардың осы бағыттағы тәжірибесін насихаттау мақсатында аудандық семинар ұйымдастырылып, оған ауыл шаруашылығы мамандарымен қатар малшылар да қатысты. 1987–1988 жылдары Жұмәділда Ерімбетов Шолаққорғандағы «Заготконтор» мекемесін басқарды. Кейін, 1989 жылы Калинин кеңшарының директоры болып сайланып, бұл қызметті 1992 жылдың маусым айына дейін абыроймен атқарды. Зейнеткерлікке шығар алдында басшылық қызметті сенімді ізбасарына тапсырып, құрметті демалысқа шықты. Бұл да оның кадр таңдаудағы көрегендігін көрсетсе керек. Жалпы, Жүмекең туралы айтылар әңгіме аз емес. Ол аудан халқының арасында адамгершілігімен, адалдығымен, қарапайым болмысымен зор құрметке ие болды. Созақ топырағында дүниеге келмесе де, өңірдің экономикасы мен мәдениетінің дамуына өлшеусіз үлес қосып, өзін осы елдің төл перзентіндей сезінді. Сондықтан да «Мен созақтықпын» деп мақтанышпен айтуға толық құқылы азамат еді.

«Отбасы – өмірдің мәні» деген сөз бекер айтылмаған. Адамның қоғамдағы беделі мен абыройының артында отбасының берекесі тұрады. Жүмекең мен жары Нүрзейін апай өмірдің барлық белесінде бір-біріне тірек болып, өнегелі ұрпақ тәрбиелеп өсірді. Олар ел сыйлаған, ұрпағы мақтан тұтатын үлгілі отбасының иелері болды.

Жүмекеңнің тағы бір асыл қасиеті – анасына деген ерекше құрметі еді. Ол анасының сөзін екі етпей, әрдайым ақ батасын алуға ұмтылатын. Бүгінде оның ұл-қыздары мен немере-шөберелері ата-аналары туралы жылы естеліктерді естіген сайын жүректері мақтанышқа толатыны анық. Әкесі жайлы естелік сұрап келген қызы Райханның өтініші өткен күндерді қайта зерделеуге себеп болды. Сол бір жарқын сәттерді еске ала отырып, азаматтық болмысы биік, еңбегі ел жадында сақталған Жұмәділда Ерімбетовтің жарқын бейнесін тағы бір мәрте көз алдымызға әкелдік. Ұрпағы өсіп-өркендеп, өнегелі жолы кейінгі буынға үлгі болып қала берсін!

Сексенбай ТҰРЫСБЕКОВ,
Түркістан облысының және
Созақ ауданының құрметті азаматы.
«Парасат» және «Құрмет»
ордендерінің иегері

ИНВЕСТИОРЛАР ҚАСҚАСУҒА ЖАҢА ӨМІР СЫЙЛАМАҚ

Кездесу барысында облыс әкімі Нұралхан Көшеров Түркістан облысының туризмді дамытудағы әлеуетіне тоқталып өтті.

– Түркістан облысы – тарихи мұрасы бай, табиғи мүмкіндігі зор өңір. Мұнда түркі әлемінің рухани орталығы саналатын Қожа Ахмет Ясауи кесенесі, халықаралық деңгейдегі тарихи-мәдени нысандар, Сарыағаштың емдік шипажайлары және табиғаты көркем тау аймақтары орналасқан. Сондықтан өңірдің туристік әлеуетін толық пайдалану – біздің басты міндеттеріміздің бірі.

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, біз туризмді экономиканың маңызды саласына айналдыру бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіп келеміз.

Қасқасу жобасы осы міндеттердің нақты көрінісі болмақ. Бұл тек демалыс орны ғана емес, өңір экономикасына серпін беретін, инвестиция тартамын, мыңдаған жұмыс орнын ашатын және Түркістанның жаңа туристік брендіне айналатын стратегиялық жоба. Ең бастысы, ол табиғатты сақтай отырып, заманауи технологиялар мен тұрақты туризм қағида-тарына негізделіп жүзеге асырылады, – деді өңір басшысы.

Жоба толық жүзеге асқан жағдайда Қасқасу тау-курортты қаласы Түркістан облысының жаңа туристік брендіне айналып, Қазақстанның туристік картасындағы ең ірі тартылыс орталықтарының бірі болмақ. Табиғатпен үндескен заманауи инфрақұрылым, жоғары технологиялар, бірегей сәулеттік шешімдер мен халықаралық деңгейдегі қызмет көрсету сапасы өңірдің туристік әлеуетін жаңа белеске көтеруге мүмкіндік береді.

Арайлым ӘБСАФАТ.

УВЕДОМЛЕНИЕ

Производственный кооператив
“им. Зиямата Хусанова”
БИН 930540000586 Адрес
Казахстан г.Шымкент мкр. Каратау
ж/м Сайрам дом.129.

Настоящим уведомлением о проведении общего внеочередного собрания членов Производственного кооператива им.З.Хусанова,которое состоится 15.07.2026г. в 10.00часов по адресу кооператива. На повестке дня будут решаться ряд вопросов ПК предусмотренные законодательством РК о производственном кооперативе, а также иные вопросы, отнесенные к компетенций общего собрания.

**Председатель ПК
Қурбанбаев А.Ш.**

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО”Перзентхана” Клиника Талгат” БИН **180240040744**, сообщает о своей реорганизаций путем слияние к ТОО ”Клиника Талгата” БИН 990140005078, претензии принимаются в течение 1 месяца со дня опубликования.Казахстан г.Туркестан ул.Ерубаева 197 А.

Абай облысындағы жаңа ет комбинаты аты аңызға айналған Семей бұқтырылған ет шығаратын Қазақстандағы ең ірі кәсіпорын болады

Абай облысына жұмыс сапары барысында Премьер-министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Серік Жұманғарин «Eurasia Agro Semey» ЖШС ет өңдеу кешені құрылысының барысымен танысты. Кәсіпорынды биыл іске қосу жоспарланған.

Кешен Семей қаласынан 18 шақырым жерде орналасқан және мал қабылдаудан бастап, шұжық өнімін, жартылай фабрикатты, ет консервілері мен деликатес өнімін шығаруға дейінгі толық циклді вертикалдық интеграцияланған кәсіпорын болып саналады. Өндірістік қуаттылығы 100 бас ірі қара мен жылқыны, сондай-ақ бір ауысымда 1 мың басқа дейін ұсақ малды құрайды. Кәсіпорында 250 жаңа жұмыс орны ашылады.

Компания басшылығының айтуынша, жобалық қуатқа шыққаннан кейін кәсіпорын еліміздегі ең ірі ет өңдеу кешеніне айналады. Оның тұрақты жүктемесін қамтамасыз ету үшін зауыттың айналасында толыққанды ет кластері

СЕМЕЙ БҰҚТЫРЫЛҒАН ЕТ ШЫҒАРАТЫН ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЕҢ ІРІ КӘСІПОРЫН БОЛАДЫ

құрылады. Мұнда фермерлік шаруашылық, бордақылау алаңы, жем-шөп өсіруге арналған суармалы жер және

басқа да іргелес өндірістер бар.

Жаңа кәсіпорынның іске қосылуы Қазақстанның ет өңдейтін тарихи ор-

талығының бірі ретінде Семейдің гастрономиялық даңқын жандандыруға бағытталған.

Жобаны ерекше мақтанышы Кеңес Одағы кезінен бері танымал болған әйгілі Семей бұқтырылған етінің қайта жандануы. Бір кездері Семей ет комбинаты КСРО-ның ірі ет өнеркәсібі кәсіпорыны қатарына кіріп, өнім сапасы үшін бірнеше рет салалық марапатқа ие болған еді.

Кәсіпорын директоры атап өткендей, жаңа өндірісте аты аңызға айналған комбинаттың кадрлық әлеуеті сақталған. Жобаны жүзеге асыруға кеңестік жылдары кәсіпорында жұмыс істеген мамандар қатысады. Бұл Семей ет өнімінің даңқын шығарған дәстүрлі технология мен рецептті қалпына келтіруге мүмкіндік береді.

Сапар шеңберінде Серік Жұманғарин сонымен қатар «Qazaq-Astyq Group» ЖШС мұнай экстракция зауытын, «Агролидер KAZ» ЖШС бұршақ және майлы дақылды қайта өңдеу кәсіпорнын және орау өнімінің көптеген түрін шығаратын «Қазполиграф» ЖШС-ні қоса алғанда, өңірдің бірқатар қайта өңдеу кәсіпорынын аралады.

VALMONT INDUSTRIES КОМПАНИЯСЫ ҚАЗАҚСТАНДА ЖАҢБЫРЛАТЫП СУАРУ МАШИНАЛАРЫ ӨНДІРІСІН ЖЕРГІЛІКТЕНДІРЕДІ

Премьер-министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Серік Жұманғарин Valmont Industries компаниясының Еуразия және Латын Америкасы бойынша аймақтық вице-президент Филипп Шмидт-Хольцман бастаған делегациясымен кездесті. Жынында елімізде суармалы егіншілікті дамыту, заманауи су үнемдеу технологиясын енгізу және механикаландырылған ирригациялық жүйелердің әлемдік ірі өндірушілері мен дистрибьюторының бірі VALLEY/Valmont Industries жаңбырлатып суару машиналарын өндіруді жергіліктендіру жобасын жүзеге асыру мәселелері талқыланды.

Серік Жұманғарин суармалы жерлер аумағын кеңейту агро-өнеркәсіп кешеніндегі мемлекеттік саясат басымдығының бірі екенін жеткізді.

«Еліміздегі ауыл шаруашылығы жерлерінің әлеуеті зор екенін және Мемлекет басшысының суармалы жер көлемін ұлғайту жөніндегі тапсырмасын ескере отырып, ирригациялық заманауи техника өндірісін дамыту біз үшін ерекше маңызға ие. Бүгінде Valmont Industries компаниясының жобасы қызығушылық тудырып отыр. Ол отандық фермерлерге қажетті жабдықты жеткізу мерзімін едәуір қысқартуға мүмкіндік береді», — деп атап өтті Серік Жұманғарин.

Бүгінгі таңда VALLEY суару машинасын жергілікті құрастыруды ұйымдастыру жобасы соңғы жүзеге асыру сатысында. Өндірістік алаң отандық «Имсталькон» АҚ холдингінің базасында құрылған. Онда «кеден қоймасы» және «еркін қойма» режимі бар аймақтар секілді қажетті инфрақұрылым толығымен дайын.

Жоба қазірдің өзінде жоғары нарықтық әлеует көрсетуде. Тек Қарағанды облысы бойынша шамамен 250 жаңбырлатып суару машинасын өндіруге бағытталған келешегі зор жобалардың портфелі қалыптастырылды. Бұл 25 мың гектарға жуық ауыл ша-

руашылығы алқабын суаруға мүмкіндік береді.

Кездесуге қатысушылар өндірісті жергіліктендіру жабдыктарды жеткізу мерзімін қысқартуға, оған отандық ауыл шаруашылығы өндірушілерінің қол жеткізуін арттыруға мүмкіндік беретінін және Қазақстанда су үнемдеу технологиясы мен суармалы егіншілікті дамытудағы маңызды қадам болатынын атап өтті.

Кездесу соңында Серік Жұманғарин Ауыл шаруашылығы министрлігіне мүдделі мемлекеттік органдар және әкімдіктермен бірлесіп, өндірісті жергіліктендіру ісін одан әрі жүргізіп, фермерлердің заманауи ирригациялық техникаға қол жеткізуін арттыруда инвесторлармен жұмысты жалғастыруды тапсырды.

«Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығы ғылым, шығармашылық және қоғамдық қызмет салаларында жемісті еңбегімен көзге түскен, сондай-ақ спортта жоғары нәтижелер көрсеткен дарынды жастарды мемлекеттік қолдау мақсатында тағайындалады.

Байқау «Әдебиет», «Ғылым», «Дизайн және бейнелеу өнері», «Журналистика», «Классикалық музыка», «Қоғамдық қызмет», «Спорт», «Театр және кино», «Эстрада», «Халық шығармашылығы» атты 10 номинация бойынша өтеді.

Мемлекеттік сыйлыққа халықаралық және республикалық деңгейдегі байқаулар мен фестивальдердің лауреаттары, спорттық жарыстардың жүлдегерлері мен жеңімпаздары, сондай-ақ аталған салалар мен тұтастай қоғамды дамытуға ықпал еткен Қазақстан Республикасының 35 жасқа дейінгі азаматтары үміткер бола алады.

«Дарын» жастар сыйлығын алуға кандидатураларды орталық, жергілікті және өзге де

«ДАРЫН» МЕМЛЕКЕТТІК ЖАСТАР СЫЙЛЫҒЫНА БАЙҚАУ ЖАРИЯЛАНДЫ

мемлекеттік органдар, қоғамдық бірлестіктер және Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген басқа да заңды тұлғалар іріктейді. Үміткерлер мынадай құжаттарды қағаз және электронды түрде жіберуі қажет:

- 1) кандидаттың жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- 2) осы Қағидаларға қосымшаға сәйкес нысан бойынша «Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығын алуға арналған тіркеу өтінімі;
- 3) өтінішпен сыйлық алуға ізденушінің жетістіктері туралы анықтама;
- 4) марапаттау дипломдарының, грамоталардың, алғыс хаттардың көшірмелері (болған жағдайда);
- 5) кандидаттың немесе кандидат туралы мақалалардың, жарияланымдардың көшірмелері (болған жағдайда);
- 6) банктік шоттың болуы ту-

ралы анықтаманың көшірмесі; 7) кандидаттың жетістіктерін растайтын материалдар (болған жағдайда).

Жеңімпаздарға «Дарын мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты» атағы беріледі. Мемлекеттік сыйлық иегерлері дипломмен, төсбелгімен, сондай-ақ қаржылай сыйлықпен марапатталады.

Конкурсқа қатысуға құжат 2026 жылғы 17 маусымнан 17 қыркүйек аралығында (қоса алғанда) қабылданады. Құжаттың қағаз нұсқасын мына мекенжай бойынша тапсыру қажет: Астана қаласы, Мәңгілік ел даңғылы 8, «Министрліктер үйі» ғимаратының 14-кіреберісі. Электронды нұсқа daryn2026kz@gmail.com поштасы арқылы қабылданады.

Анықтама телефондары: 8 (7172) 74-05-25, 8 (7172) 74-18-43, (жұмыс күндері, сағ. 9:00-ден 18:30-ға дейін).

АСТАНА, АЛМАТЫ ЖӘНЕ ШЫМКЕНТ ТҮРҒЫНДАРЫ СУДЫ ҮНЕМДЕП ПАЙДАЛАНА БАСТАДЫ

Республикалық маңызы бар қалаларда халық санының өсуіне қарамастан, бір адамға шаққандағы орташа су тұтыну көлемі азайды.

Мысалы, 2024 жылы Астана тұрғыны жылына орта есеппен 70,9 текше метр су тұтыныса, 2025 жылы бұл көрсеткіш 67,8 текше метрге дейін төмендеді. Алматыда бір адамға шаққандағы су тұтыну көлемі жылына 73,3 текше метрден 69,1 текше метрге дейін қысқарды. Ал Шымкентте бұл көрсеткіш 63,7 текше метрден 62,5 текше метрге дейін төмендеген.

Су тұтыну көлемінің азаюы су ресурстарына ұқыпты қарау мәдениетінің біртіндеп қалыптасып келе жатқанын және азаматтардың суды үнемдеудің маңызы жайлы хабардарлығының артқанын көрсетеді. Бұған Су ресурстары және ирригация министрлігі жүргізіп жатқан кешенді ақпараттық-түсіндіру жұмыстары ықпал етіп жатыр.

Қоғамда суды үнемдеу мәдениетін қалыптастыру мақсатында министрлік тұрмыстық жағдайда суды үнемдеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар әзірледі. Осы ұсынымдар қамтылған ақпараттық материалдар 145 нысанда орналастырылды. Олардың қатарында 18 әуежай, 22 теміржол вокзалы, 20 автовокзал, 75 сауда-ойын-сауық орталығы және 10 білім беру ұйымы бар. Бұл шаралар республикалық маңызы бар үш қалада, 17 облыс орталығында және облыстық маңызы бар үш қалада жүзеге асырылды.

«Бұл жұмыс міндетті түрде жалғасады. Жыл соңына дейін бірқатар жаңа бастаманы жүзеге асыру жоспарланып отыр. Олардың қатарында педагогтерге арналған әдістемелік ресурсты әзірлеу және суды үнемдеу мәселелеріне арналған ата-аналардың республикалық форумын өткізу бар», - деп атап өтті Су ресурстары және ирригация вице-министрі Талғат Момышев.

ҚАЗАҚСТАН ТУРИЗМ САЛАСЫНДА БІРЫҢҒАЙ ЦИФРЛЫҚ ЭКОЖҮЙЕ ҚАЛЫПТАСТЫРЫП ЖАТЫР

Туризм және спорт министрлігі туризм саласын цифрландыру және туристер мен бизнес үшін бірыңғай цифрлық экожүйе енгізу бағытындағы жұмысты жалғастырып келеді.

Осы бағыттағы негізгі жобалардың бірі – туристік ағынды есепке алуға және мониторинг жүргізуге арналған eQonaq ақпараттық жүйесі. Қазіргі таңда жүйеде 900 мыңнан астам пайдаланушы тіркелген. Жүйені күз мезгілінде толыққанды пайдалануға беру жоспарланған.

Сонымен қатар елдегі туристік ақпараттық ресурстарды Kazakhstan.travel бірыңғай ұлттық туристік порталында біріктіру жұмыстары жүргізіліп жатыр. Порталды іске қосу 2026 жылдың желтоқсанына жоспарланған.

Жаңа цифрлық платформа сегіз тілде жұмыс істейді. Онда туристік бағыттар, іс-шаралар күнтізбесі, тақырыптық жарияланымдар, фотогалерея және Қазақстанның туристік нысандары бойынша интерактивті 3D-турлар ұсынылады.

Платформаға жасанды интеллект негізіндегі көмекші енгізуге ерекше назар аударылып отыр. Ол пайдаланушыларға көрікті жерлер туралы ақпарат алуға, саяхат бағытын жоспарлауға және қажетті туристік қызметтерді табуға көмектеседі.

Бұдан бөлек, туризм саласындағы кәсіпкерлерге көрсетілетін мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну үдерістерін автоматтандыру жұмыстары жалғасуда. Бұл рәсімдердің ашықтығын арттырып, өтінімдерді қарау мерзімін қысқартуға және инвесторлар мен бизнес өкілдері үшін қолайлы жағдай жасауға мүмкіндік береді.

Бірыңғай цифрлық экожүйе қалыптастыру туризмді дамытудың басым бағыттарының бірі. Бұл бастама туристік қызметтердің сапасын арттыруға, пайдаланушылар үшін қолайлы жағдай жасауға және Қазақстанның халықаралық туристік нарықтағы бәсекеге қабілетін күшейтуге бағытталған.

Открылось наследство

*** Открылось наследство после смерти гр. Тохтиева Тайира, умершего 15.03.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Арыстановой Ф.С. г.Шымкент Тамерлан.шоссе 125/4 тел. 8 747 159 02 83.

*** Открылось наследство после смерти гр. Юлдашева Мамуржана Абдухамидовича, умершего 28.02.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Кенжебековой А.М. г.Шымкент пр.Республики 20/24.тел. 8 701 550 09 89.

*** Открылось наследство после смерти гр. Арипжанбаева Бауыржана Бахытжановича, умершего 30.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Сулейменовой А.О. г.Шымкент ул. Жолдасбекова 53/1 тел. 8 701 685 85 85.

*** Открылось наследство после смерти гр. Мусаханова Нуралихана Пазыловча, умершего 09.06.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Адиловой Д.Ж. г.Шымкент ул.Уалиханова 184. тел. 8 701 000 07 21.

*** Открылось наследство после смерти гр. Фомина Анатолия Ивановича, умершего 25.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Айнабаевой С.И. г.Шымкент ул.Сайрамская 235/1 тел. 8 705 285 07 08.

*** Открылось наследство после смерти гр. Ташметова Ахрора Абдумаликовича, умершего 30.01.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

*** Открылось наследство после смерти гр. Сагимбаева Исмайыла Ибадуллаевича, умершего 23.07.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Кожобековой А.С. г.Шымкент пр.Тауке хана 33-1 тел. 21-17-01.

*** Открылось наследство после смерти гр. Жолдасбекова Омарбека, умершего 29.07.2019г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 Г. тел. 8 702 682 20 75.

*** Открылось наследство после смерти тгр. Иванова Александра Михайловича, умершего 29.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул.Абая 11.тел. 8 701 505 88 98.

*** Открылось наследство после смерти гр. Курманали Мадины Бекенбайкызы, умершей 09.06.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Бекешбаеву Е.С. г.Шымкент Тамерлан.шоссе 42.тел. 8 701 567 69 28.

*** Отерылось наследство после смерти гр. Ильяшенко Галины Георгиевны, умершей 16.01.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Айнабаевой С. г.Шымкент ул.Сайрамская 235/1 тел. 8 705 285 07 08.

*** Открылось наследство после смерти гр. Кауашова Кайрата Корганбаевича, умершего 22.02.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Бекешбаеву Е.С. г.Шымкент Тамерлан.шоссе 42,39. тел. 8 701 567 69 28.

*** Открылось наследство после смерти гр. Ходеевой Нины Васильевны, умершей 08.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Мухитдиновой З.Е. г.Шымкент ул.Момышулы 4/15 тел. 8 701 657 18 54.

*** Открылось наследство после смерти гр. Калдыбаева Алтынбека Адылбековича, умершего 30.12.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Сулеймен С.У. г.Шымкент мкр.Отырар 59-26 тел. 8 778 402 83 83.

*** Открылось наследство после смерти гр. Адильбековой Шинара, умершей 06.01.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ахметовой А. г.Шымкент мкр.Спортивный 7 тел. 8 701 354 27 83.

*** Открылось наследство после смерти гр. Кынрбаевой Парахата, умершей 10.02.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Бурабай А.К. Туркестан.обл. с.Рыскулова ул. Рыскулова 290 тел. 8 708 824 79 95.

*** Открылось наследство после смерти гр. Ходжиметова Сабура Салиховича, умершего 17.01.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул.Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

*** Открылось наследство после смерти гр. Черенева Владимира Алексеевича, умершего 17.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Абишевой Ч.А. г.Шымкент ул.Уалиханова 219-41 тел. 8 777 887 47 77.

*** Открылось наследство после смерти гр. Умурзакова Адилбека Жаркынбековича, умершего 28.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

*** Открылось наследство после смерти гр. Сарсенбаева Бахтияра Турехановича, умершего 25.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

*** Открылось наследство после смерти гр. Махмудалиевой Назаката Мухамедкаримовны, умершей 03.02.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул.Калдаякова 8 -7.тел. 8 776 223 64 50.

*** Открылось наследство после смерти гр. Кудайбергенова Марата Крмековича, умершего 01.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Досимбековой Т.В. г.Шымкент ул. Ильева 4-81 тел. 8 701 727 45 71.

*** Открылось наследство после смерти гр. Шамшиевой Захиры, умершей 04.04.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 г. тел. 8 705 682 20 7.

*** Открылось наследство после смерти гр. Турсымбаева Серика Калибековича, умершего 16.09.2004г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул.Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

Ликвидация

*** ТОО”KAZAK TRADING LTD” объявляет о своей ликвидации БИН 200740004287, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Туркестан ул.Култобе 18.

***ТОО”QASBETI QURYLYS” объявляет о своей ликвидации БИН 171240012660, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Алматы Туркисбийский р/н ул. Осипенко 54.

*** ТОО”Батыр” объявляет о своей ликвидации БИН 230640013248, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент ул.Туркестанская 79.

*** ТОО”As-Ar Constraction” объявляет о своей ликвидацией БИН 260140006321, все претензии принимаются в течение 2 месяца сог дня опубликования. Казахстан г.Шымкент мкр. 17, дом 2 А. кв.76.

Жарамсыз деп танылсын

*** 12.02.1984ж. туылган Ахметов Артур

Абаевич атына тіркелген шет ел төлқұжаты, тех паспорты жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

*** Утерьянные разрешительные документы ИП”SHAN TRANS” ИИН 880501403918,бланк на международные перевозки грузов Литва двухсторонний №10489, 10524, 10504, 10497,10501,10524, Россия двухстор. № 289153, 802604, 802605. Азербайджан универсал.№ 2217074, 2217075, 2217076, 2217077, 2217078, 2217081.из 3 стр.№6047495, 6047496, 6047497. Латвия универсал. №524411, 524412, 524413. Белгия универсал. № 691. Грузия универсал. № 401362, из 3 стр. №403982. Турция универсал. № 659160 считать недействительными.

*** Утегенова Назира Тасмановна атына тіркелген ОҚМА “Клиникалық лабораториялық диагностика”тақырыбы бойынша 07.09.2009ж-29.12.2009ж. аралығында біліктілігін арттыру курсы оқып бітірген № 1887-з куәлігінің жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

*** Утерьянный документ ИП”ММ Логистик” ИИН 840612303165,иностранный бланк на международный перевозку грузов Россия №347795 считать недействительными.

*** Утерьянный документ ИП”Назаров Нуржан Есенович” ИИН 920511302482, иностранный бланк на международный перевозку грузов Россия №0297226 считать недействительными.

*** Утерьянный документ Договор дарения нежилого помещения на земельном участке от 30.09.2022г. между Н.О. Суеркуловым и Н.Н. Суеркуловым, удостоверенный нотариусом А.Ш. Накиповой (реестр 2652 от 30.09.2022г) считать недействительными.

*** 1988ж. туылған Ережепов Нурберген Нургалиулы атына тіркелген ОН № 1717 қызметтік куәлігінің жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының “Ордабасы көпбейінді аудандық орталық ауруханасы” ШЖҚ МКК фильтрация алаңына қоршаған ортаға әсер ету рұқсатын алу үшін материалдардың жобалауға жасалған ашық отырыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Өткізу орны: Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қажымұқан а/о., Темірлан ауылы, Б.Абасов көшесі, 9 (конференц-залында)

Өткізу күні мен уақыты: 2026 жылдың 3 тамыз сағат 10:00-де. Конференцияға онлайн қосылу: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Конференция идентификаторы: 616 540 8596

Кіру коды: 123456

Қоғамдық тыңдауға жіберілген құжаттармен келесі <https://ndbecology.gov.kz/> порталында танысуға болады, сондай-ақ Жергілікті атқарушы орган «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтының «қоғамдық тыңдау» бөлімінің сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kk> танысуға болады Мекенжайы: Түркістан қаласы, Жаңа қала ш.а., 160 кварт., 32 көше e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Бастамашы: Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының “Ордабасы көпбейінді аудандық орталық ауруханасы” ШЖҚ МКК, мекен-жайы: Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қажымұқан а/о., Темірлан ауылы, Б.Абасов көшесі, 9 БСН 091040002440, тел. +77788747479

Орындаушы: «Tabigat8» ЖК, Шымкент қ., 189 кв, 33 үй. тел. +77711515038. Email: zhadra_140992@inbox.ru

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының “Ордабасы көпбейінді аудандық орталық ауруханасы” ШЖҚ МКК барлық тілек білдірушілерді қоғамдық тыңдауларға қатысуға шақырады. Барлық мүдделі тұлғалар өздерінің ескертулері мен ұсыныстарын келесі электрондық пошта мекен-жайы бойынша енгізе алады: a.erkebai@ontustik.gov.kz

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын қағаз жүзіндегі материалдармен Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қажымұқан а/о., Темірлан ауылы, Б.Абасов көшесі, 9 мекен-жайы бойынша танысуға болады. Барлық сұрақтар бойынша мына телефонға: +77788747479

Географиялық координатасы: Ендік: 42°36'25.31”С Белдік: 69°13'25.89”В

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ГКП на ПХВ “Ордабасинская многопрофильная центральная районная больница” управления здравоохранения Туркестанской области объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по проектными материалами для получения экологического разрешения на воздействие для поля фильтрации.

Место проведения: Туркестанская область, Ордабасынский район, Кажымуканский с.о., с. Темирлановка, улица Б.Абасов, 9 (конференц-зал)

Дата и время проведения: 3 август 2026 года в 10:00.

Подключиться к конференции <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Идентификатор конференции: 616 540 8596

Код доступа: 123456

С материалами, выносимыми на общественные слушания, можно ознакомиться на портале <https://ndbecology.gov.kz/>, а также на сайте <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kk> Местного Исполнительного Органа ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области», адрес: г. Туркестан, мкр. Новый город, кварт. 160, ул. 32. e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz в разделе «Общественные слушания».

Инициатор: ГКП на ПХВ “Ордабасинская многопрофильная центральная районная больница” управления здравоохранения Туркестанской области адрес: Туркестанская область, Ордабасынский район, Кажымуканский с.о., с. Темирлановка, улица Б.Абасов, 9 БИН 091040002440, тел. +77788747479

Исполнитель проекта: ИП «Tabigat8», г. Шымкент, 189 квартал, дом 33 тел. +77711515038. Email: zhadra_140992@inbox.ru

ГКП на ПХВ “Ордабасинская многопрофильная центральная районная больница” управления здравоохранения Туркестанской области приглашает всех желающих принять участие в общественных слушаниях. Все заинтересованные лица могут внести свои замечания и предложения, отправив их на электронную почту: a.erkebai@ontustik.gov.kz.

С материалами проекта в бумажном виде можно ознакомиться по адресу: Туркестанская область, Ордабасынский район, Кажымуканский с.о., с. Темирлановка, улица Б.Абасов, 9 По всем вопросам обращаться по телефону: +77788747479

Географические координаты: Широта: 42°36'25.31”С Долгота: 69°13'25.89”В

«Айғақ» телеарнасы мен «Айғақ» республикалық газетінің ұжымы телеарна заңгері Марат Қошанлиевке жары

Қанзия КҮНДЕБАЙҚЫЗЫНЫҢ

қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып көңіл айтады.

«Айғақ» телеарнасы мен «Айғақ» республикалық газетінің ұжымы өнер қайраткері Нұрлан Өнербаев пен Бақтияр Өнербаевтың анасы

Жанат ОРЫНБАЙҚЫЗЫНЫҢ

қайтыс болуына байланысты қайғыларына ортақтасып көңіл айтады.

АЙҒАҚ

Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінде, Ақпарат және мұрағат коми-тетінде 2010 жылдың 5 қаңтарда есепке қойылып, №10617-Г тіркеу куәлігі берілген.

Құрылтайшысы және меншік иесі «Айғақ»Медиа» ЖШС

Ұлжан ҚАСЫМЖАНҚЫЗЫ НАУШАБАЕВА - Бас редактор	РЕДАКЦИЯНЫ МЕКЕНЖАЙЫ: 160000, Шымкент қаласы, Ф. Ляев көшесі, 29. E-mail: aigak@mail.ru www.aigak.kz
Арайлым ӘБСАҒАТ - журналист	Жандос САҒЫНДЫҚОВ - Безендіруші Мұхтар СЕРІКБАЕВ - Тарату бөлімі Ұлжалғас САҒЫНДЫҚОВА - Жарнама

Газет тарайтын облыстар мен қалалар:

Астана, Ақмола, Алматы, Атырау, Ақтөбе, Ақсай, Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Түркістан облысы, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Көкшетау, Семей, Павлодар, Талдықорған, Қарағанды, Теміртау, Шымкент.

Жазылу
индексі

65836 16+

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, «M-press» ЖШС-нің баспаханасында басылды. Шымкент қаласы, А.Байтұрсынов көшесі, 18.

Нөмірдің кезекші редакторы - Әлия ҚҰРАЛБЕК

Редакция авторлар мақаласы мен көзқарасына, жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автор қолжазбасы өңделмейді және кері қайтарылмайды. Көлемі үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды. «Айғақта» жарияланған материалдарды көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті.

Күннен қорғану түрлері

Жаздың алғашқы айы да аяқталуға тақап қалды, сәйкесінше күн температура-сы да жоғары көрсеткішті көрсетіп тұр. Мұндай кезде жұмыс істеу түгілі, демалу да қиындай түседі, әсіресе қалалық жерлерде. Мұндай кезеңді денсаулыққа зиянсыз етіп өткізу үшін төмендегідей қарапайым ережелерді ұстану керек деп хабарлады, massaget.kz тілшілері.

Ыстық күнде дұрыс тамақтану өте маңызды. Дәрігер-диетологтар бұл уақыттары көкөністер мен сүт тағамдарын көбірек тұтынып, ал ет және мал майларынан бас тартқан жөн дегенді айтады. Тамақты қатты тойып ішпеген дұрыс. Ыстық күндері таңертең әдетте асқа төбет болмайды, сондықтан ағзаны қинап ішудің қажеті жоқ. Ал, бірақ міндетті түрде бір стақан сұйықтық ішіп алған дұрыс.

Шөлді көк шаймен, газы жоқ минералды сумен, сонымен қатар қайнаған су араластырылған шырынмен басу керек. Квас немесе лимон мен бал қосылған су да жақсы сергектік береді. Ыстық күндері сүт өнімдерінен жасалған – айран, йогурт, ашытқы сияқты сусындар өте пайдалы. Алайда, бұл кезеңдерде қатты диета ұстамаған абзал. Егер арықтағыңыз келсе, тек аз калориялы тағамдар тұтыныңыз.

Далада спортпен айналысуды да салқынырақ мезгілге қалдырған жөн – физикалық жаттығулар ағзаның құрғауына әкелуі мүмкін.

Жазғы ыстық ағзаға салмақ түсіреді. Ауаның ыстық температурасынан тер көп бөлініп, жүрек тез қағады. Демалу жиілеп, ағза ылғалдан, дәрумендер мен минералды тұздардан арылады, әсіресе жүрек бұлшық еттеріне маңызды магний және натрийге тапшы болады. Сондықтан, ыстық күн жүрек-қан тамырларымен ауыратын адамдарға өте қауіпті. Ыстық күндері гипертониялық аурулары, жүрегінің ишемиясы барларда жүрек ұстап қалу қаупі бар. Қан қысымы төмен адамдарда өлсіздік пайда болады. Сондықтан, мұндай адамдарға дәрігерлер ыстық күнде ағзаға физикалық салмақ салмай, адам толы көлікте жүрмеуге, қан қысымын бақылап, тұзды тағамдарды көп пайдаланбауға кеңес береді.

Қан тамырлары ауыратын адамдар суық суға түсерде абай болғаны жөн. Егер ауа температурасы мен су температурасының айырмашылығы 10 градустан асса, суға түсу жүрек ұстап қалуына негіз бола алады. Күннің астында көп жатып, бірден суға кіре кетпеңіз. Суға түсер алдында денеңізді уқалап, жаттығу жасаңыз. Ал, судан қатты дірілдемей тұрып шыққан жөн.

Ертеден бері бозарған бет өлсіздіктің нышаны болып есептеліп келген, тіпті Гиппократ барлық аурудың емі күн деп те айтып кеткен. Алайда, осы күні күннен қорғану керектігін айтып, оның залалдарын да жазып жүргендер көп. Сонымен, күн пайдалы ма, әлде зиян ба? Анықтап көрейік.

Күннің астында ұзақ уақыт болу терінің күйіне әкелетінін екінің бірі білетін шығар. Одан кейінгі әсерлер мен ауыртыпашылықты да көбіміз басымыздан кешіргенбіз. Терінің қызарып, күйінің өзі адам ағзасының ультрафиолет сәулесіне қарсы қорғаныс реакциясы. Егер сіздің теріңіз фитотиптердің бірінші не екінші түріне жатса (фитотипке жататындар: аққұба адамдар, секпілге бейім тері), онда сіз күннен қорғану керек адамдардың бірден-бірісіз. Мұндай тері иелері меланомаға - тері рагына шалдығулары мүмкін.

Күн, сонымен қатар, миға да әсер етеді. Бас киімсіз ұзақ уақыт күн астында жүру күн өту қаупіне душар етеді. Күн өткен жағдайда температура 40-41 градусқа дейін көтеріліп, жүрек айнып не қатты соғып, адам есінен танып, не бас ауруына шалдығуы мүмкін. Ең қорқыныштысы, қатты күн өтіп, өліп кеткен жағдайлар болған.

Күнделікті тамақтан кейін сағыз шайнап, ауыз қуысын тазарту әдетке айналғандай. Ертеде сағыздар ағаш шайыры не қарамайы мен өсімдік майларынан жасалса, қазіргі таңда, олардың құрамында химиялық заттар мен антисептиктер кездеседі. «Таяқтың екі ұшы бар» дегендей, сағыздың да адам ағзасына берер пайдасы мен зияны жетерлік.

Сағыздың семіруге тигізер әсері мол

Сағыздың шығу тарихын massaget.kz тілшілері былай баяндады.

Сағызды осыдан 140 жыл бұрын Америка елінде ойлап тапқан. Өнертанушы Уильям Сэмпл сағызды ойлап тапқанымен, оны өндіруге ат салыспаған. Америка Құрама Штаттарында 100 түрлі сағыз өндіреді. Орта есеппен әрбір американдық азамат жылына 300-ден астам сағыз пайдаланады. Екінші Дүниежүзілік соғыстан кейін ол әлем бойынша таралады.

Жарнамаға сүйенер болсақ, сағыздың пайдасы мол: ауыз қуысындағы жағымсыз иістен арылтады, тістің ағаруына жол ашады, кариестің түспеуін қадағалайды, эмальді қатайтады, т.с.с. Алайда, мұның барлығы шындыққа жанаса бермейтін сияқты.

Біріншіден, сағыз құрамында көптеп кездесетін қант пен глюкоза ауыз қуысында бактериялардың көбеюіне ықпал етеді.

Екіншіден, Е-320, Е-322, Е-414, Е-422 сияқты компоненттердің салдарынан стоматологиялық аурулар пайда болады.

Үшіншіден, сағыз онкологиялық және асқазан ауруларының пайда болып, әрі қарай созылуына жол ашады.

Төртіншіден, сағыздан тістің сыртқы қабықшасы әлсіреп, кариес пайда болады.

Бесіншіден, сағыз құрамындағы химиялық заттар созылмалы тері ауруларының тууына себепкер. Адам баласының ағзасы кейбір компоненттерді көтере алмай, салдарынан теріде безеу, секпіл, бөртпе қаптауы мүмкін.

Сағыздың зияндығы мұнымен шектелмейді. Диетолог-мамандар әр кез жаңа зиянды тұсын ашып жатады. Алайда, зиянды тағамның аз да болса пайдасы бар.

- Сағыз патогенді микрофлораның көзін жойып, сілекейдің бөлініп шығуына ықпал етеді.

- Сілекей өз кезегінде астың дұрыс қорытылуына жол береді.

- Сағыз бас пен мойын бөлігіндегі қан айналымды жақсартады.

Бірақ, шайнауға арналған резеңке құрамына қатысты ғалымдар арасында да дау туындады. Біреуі сағызды, бұрынғысынша, пайдалы десе, енді бірі сағыз адамның семіруіне себепкер

болады деп есептейтінін хабарлады aikarakoz.kz тілшілері.

Эдинбургтегі Нейпира университе-тінің ғалымдары жүргізген зерттеудің нәтижесінде сағыз адамды семіртегіні расталды. Адам организміндегі артық салмақтың жиналуына сағыз құрамындағы қант алмастырушы (замени-тель сахара) – аспартам себепкер екен.

Бір жылда аспартамнан қаншама адам зардап шегетін көрінеді. Олар сағызды күніне бірнеше рет шайнағанда, айына 200 данадан аса сағызды «аттан-дырып» отырған. Жарты жыл өтпей-ақ адамдар тола бастаған. Ал, 48 адам асқазанында гастрит және т.б. түрлі аурулардың бары анықталған.

Ал, muslim.kz ақпараттық порталын-да сағыз жайлы былай дейді: «Ораза ұстаған кісі аузын шайып болып, суын сыртқа шығарғаннан кейін, аузындағы түкірігін және судың қалдығын жұ-тудың еш бір зияны жоқ. Сағыз шай-намасын! Шайнаудан бөлінген сілекей оразаны бұзады демеймін, дегенмен оны шайнаудан тыйылсын».

Ертеректе Ханафи ғалымдары «ер кісілерге, егер белгілі бір қажеттілік туындамаса (ауыздағы иісті кетіру сияқты), сағыз шайнау – жеңіл мәкрұһ, шай-намағаны жақсы. Еркектерге ұнамсыз әрекет болуының тағы бір себебі, сағыз әйел кісілерге арналған. Әйелдердің ауыз иектері мен тістері өлсіз келетін-діктен мисуақ қолданудың орнына са-ғыз шайнағандары абзал» деген.

Әйтсе де, сағыз шайнаудың үкімін жергілікті халықтың әдептілік нор-малары мен принциптерін негізге ала отырып анықтаған дұрыс. Қоғамның «әдептілік нормаларына» қайшы келсе, (сағызды көшеде, оқу орындарында, үлкендердің қасында т.б. емес) үйінде, жеке отырғанда шайнағаны абзал.

Сағыз шайнамас бұрын есіңізде сақ-тар жайттар да бар. Сағызды бей-бере-кет шайнауға болмайды. Сағызды тек тамақтан кейін 5-10 минут қана шай-нау керек. Жағымсыз иістен арылам десеңіз, ащы сағызды 5 минут шайнап, кейін аузыңызды шайып жіберіңіз. Ал, төтті сағыздарға құмар болмағаныңыз жөн. Үш жасқа дейінгі балаларға сағыз беруге болмайды. Сағызды байқамай жұтып қойған жағдайда, көп мөлшерде су ішуді ұмытпаңыз.

Күн астында жүргенде қандай ережелерді ұстану керек?

- Сіздің теріңізге сәйкес келетін, күннен қорғайтын кремді алдын ала дайындап алыңыз. Күнге шығардан 30 минут бұрын тегістеп теріңізге жағыңыз. Әсіресе мұрын, шеке, тізе мен иық аймақтарына жете жаққаныңыз дұрыс, өйткені дененің айқын мүшелері бірінші күйеді. Жай крем, әдетте үш сағатқа қорғаныс береді. Егер күн астында жатып қана қоймай, суға түссеңіз, онда әр төрт сағат сайын кремді жаңарта жағып отырғаныңыз дұрыс.

- Күн сәулесіне қыздырынуды 5-10 минуттан бастап, бірте-бірте ұзартыңыз.

- Бірінші 2-3 күнде күннен қорғайтын крем жағыңыз, кейін қауіпті кезең өткен соң, күнге күйге арналған крем жақсаңыз болады. Теріге май жағуға аса әуестенбеңіз – күн түскен соң, тері ысып, ашиды. Және күнге шығарда, теріге құнарлы крем жағуға болмайды.

- Жағажайға барарда шляпа немесе панаме алуды ұмытпаңыз.

- Күнге ысынып алып, суық душқа, не көлге түсе кетуге асықпаңыз. Көлеңкеде біраз суынып, жағажайда қыдыра тұрыңыз.

- Алкоголь ішімдіктерінен немесе мұздай судан бас тартқан жөн. Шөлді лимон шырыны қосылған су немесе пайдалы минералды су ішіп басқан жақсы.

Табиғатта «Күн капиталы» деген ұғым бар. Өмір бойы тері ағзаны ультрафиолеттен 50 000 сағат (аққұба адамдар үшін) және 150 000 сағат (қара торы адамдар үшін) қорғай алатын қасиеті бар. Кішкентай кезден бастап, күнмен байланыс мұқият әрі қауіпсіз болуы қажет. Әйтпеген жағдайда тері «күн капиталынан» - терінің күнге күйгеннен кейін қайта қалпына келе алатын генетикалық қабілетінен айрылып қалуы әбден мүмкін.

Бетті дайындаған: Гаухар АЛДАБЕРГЕН.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ - ҚОҒАМНЫҢ ҚОҒАМНЫҢ ДАМУЫНА КЕДЕРГІ

Сыбайлас жемқорлық – кез келген мемлекеттің дамуына кері әсер ететін, қоғамның ілгерілеуін тежейтін ең өзекті мәселе-лердің бірі. Ол мемлекеттік басқару жүйе-сінің тиімділігін төмендетіп қана қоймай, азаматтардың билік институттарына деген сенімін әлсіретеді. Сондықтан жемқор-лықпен күрес бүгінгі таңда Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі басым бағыттарының біріне айналып отыр.

Қоғамның тұрақты дамуы заң үстемді-гіне, әділдік пен ашықтық қағидаттарына негізделеді. Ал сыбайлас жемқорлық осы құндылықтарға нұқсан келтіріп, мемлекет пен қоғам арасындағы өзара сенімді әл-сіретеді. Парақорлық, қызметтік өкілет-тіктерді жеке мақсатта пайдалану, мем-лекеттік мүлікті заңсыз иемдену секілді әрекеттер ел экономикасына ғана емес, азаматтардың әлеуметтік жағдайына да теріс ықпал етеді.

Жемқорлықтың салдары ең алдымен халықтың тұрмыс деңгейінен байқалады. ийткені бюджеттен бөлінген қаражаттың мақсатсыз жұмсалыуы немесе талан-та-ражға түсуі әлеуметтік нысандардың уақытылы салынбауына, инфрақұрылым-дық жобалардың сапасыз орындалуына және мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігінің төмендеуіне әкеледі. Нәти-жесінде қарапайым тұрғындардың құқық-тары мен заңды мүдделері зардап шегеді.

Сыбайлас жемқорлық әсіресе білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік қорғау секілді маңызды салаларға кері әсер етеді. Егер қоғамда әділдік қағидаты сақталма-са, азаматтардың мемлекеттік қызметтер-ге деген сенімі төмендейді. Бұл өз кезе-гінде әлеуметтік теңсіздіктің күшеюіне және қоғамдағы моральдық құндылық-тардың әлсіреуіне себеп болады.

Соңғы жылдары мемлекет тарапынан мемлекеттік қызмет көрсету жүйесін цифрландыруға, ашықтықты қамтамасыз етуге және бюрократиялық кедергілерді азайтуға ерекше көңіл бөлінуде. Элек-тронды үкімет қызметтерінің кеңеюі, мем-лекеттік сатып алу жүйесінің жетілдірілуі және қоғамдық бақылаудың күшеюі жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге бағытталған маңызды қадамдар болып саналады.

Дегенмен, сыбайлас жемқорлықпен күресті тек мемлекеттік органдардың міндеті деп қарастыру жеткіліксіз. Бұл – бүкіл қоғамның ортақ жауапкершілігі. Шрбір азамат заң талаптарын сақтап, пара беруден де, пара алудан да бас тартуы қажет. Сонымен қатар заңсыз әрекеттерге көз жұма қарамай, қоғамдық бақылауды күшейту арқылы ғана жемқорлыққа қарсы тиімді тосқауыл қоюға болады.

Мамандардың пікірінше, жемқорлыққа қарсы мәдениет ең алдымен отбасы мен білім беру ұйымдарында қалыптасады. Жас ұрпаққа адалдық, әділдік және жа-уапкершілік қағидаттарын дөріптеу – бо-лашақта жемқорлықтан ада қоғам құру-дың маңызды алғышарты. Сондықтан құқықтық сауаттылықты арттыру және азаматтық белсенділікті дамыту мәселелері әрдайым назарда болуы тиіс.

Бүгінде әлемнің дамыған мемлекеттері жемқорлықпен күресте ашықтық, есеп-тілік және қоғамдық бақылау қағидатта-рына сүйенеді. Қазақстан да осы бағыт-тағы жұмыстарды жүйелі түрде жалғас-тырып келеді. Мемлекет пен қоғамның бірлескен күш-жігері ғана бұл індеттің деңгейін төмендетіп, әділетті қоғам қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Қорыта айтқанда, сыбайлас жемқор-лыққа қарсы күрес – тек құқық қорғау ор-гандарының немесе мемлекеттік мекеме-лердің міндеті емес, бұл – әрбір азаматтың азаматтық ұстанымына байланысты ортақ іс. Жемқорлыққа төзбеушілік мәде-ниетін қалыптастыру арқылы ғана біз заң үстемдігі орныққан, экономикасы қуатты және болашағы баянды мемлекет құра аламыз. Адалдық пен әділдік салтанат құрған қоғам – ел дамуының басты кепілі.

Алия НАУШАБАЕВА,

Еңбекші ауданы бойынша МКБ, есепке алу, талдау жне ақпараттық технологиялар бөлімінің бас маманы.